Ніва

БЕЛАРУСКІ ТЫДНЁВІК

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 7 (833) ГОД XVII БЕЛАСТОК 13 ЛЮТАГА 1972 г. ЦАНА 60 гр.

Лясное жніва набірае размаху зімой, калі мароз прытармазіць жыццё лесу, калі дрэвы спыняць свае «сокі». Тады драўніна адзначаецца самай высокай якасцю і тады ад світання да ночы безупынна раздаецца пранізлівы звон пілаў і апошні, перадсмяротны стогн падаючых дрэў.

Ідзем сцяжынкай нурэцкага бору. Дзесяць тысяч гектараў дзяржаўнага і столькі ж прыватнага сялянскага лесу. Гэта рэшткі даўнейшай Драгіцка - падляшскай дрымучай пушчы.

Маім правадніком па нурэцкім бары з'яўляецца вопытны ляснічы з Нурэцкага надлясніцтва.

Над нашымі галовамі спакойна шумяць паднебныя сосны, сумна павесіўшы бязлістныя галінкі, ледзь-ледзь калышуцца бела-чорныя бярозы, застылі ў зімовым сне асіны і ў пажоўклую вопратку схаваліся ад марозу адзінокія дубы. Цішыня.

— Далёка яшчэ? — пытаю ляснічага.

— Што вы такі слабы? — здзіўляецца ляснічы. Нашы рабочыя праходзяць у дзень, лічачы там і назад, больш чым па 10 кіламетраў. Да самай рабочай стаянкі, калі мерыць ад Нурца, каля 25 кіламетраў.

— І гэтую адлегласць вашы рабочыя вымушаны пераадольваць «на сваіх дваіх»?

— Стараемся, — паясняе ляснічы, — падвозіць іх уласным транспартам, але не заўсёды гэта магчыма, а лес сячы мы вымушаны дакладна паводле плана, а не там, дзе каму спадабаецца. Вось у 1971 годзе высяклі мы каля 30 тысяч кубічных метраў драўніны. Адначасова аднак на падпарадкаванай нам тэрыторыі паявілася амаль 400 гектараў маладняку. 300 га пасадзілі самі сяляне на сваіх прыватных дзялянках, а рэшту залесілі мы на дзяржаўны кошт.

Свіст механічнай пілы і трэск ламанага галля аб'явіў нам, што мы набліжаемся да месца працы лесарубаў. І сапраўды, сярод зялёных ядлоўцаў і елак замільгацелі каляровыя ахоўныя каскі. Мы прывіталіся і пажадалі добрай працы.

А тут жа да ляснічага падскочыў адзін з рабочых. У руках трымаў кускі рэжучага ланцуга ад механічнай пілы. Твар яго адлюстроўваў злосць.

— Вы нам, пане ляснічы, лепш бы даставілі добрыя ланцугі да гэтых пілаў, бо гэтыя, самі паглядзіце, — працягнуў гэты няшчасны ланцуг ў бок ляснічага, — яны рвуцца, як шнурок з паперы.

— Я сам ведаю пра гэта, — бароніцца ляснічы, — але што магу зрабіць? Я ж гэтых ланцугоў не прадукую, а канадскіх маем мала.

Аказваецца, што пратэст рабочага поўнасцю апраўданы. Ланцуг канадскай прадукцыі прынамсі ў 20 разоў мацнейшы ад краёвага, які рвецца пры першым болей цвёрдым перарэзе. Такім чынам зніжаецца прадукцыйнасць працы і, зразумела, заробкі.

Дапамога ляснічаму падаспела з зусім нечаканага боку. Рухомая «кухня» якраз даставіла абед: *«кожнаму рабочаму па літроўцы» смачнага мяснога гарохавага супу ў кансерве за 13 зл.*

Усё раптам становіцца малаважнае. Лесарубы спыняюць працу і грэюць на вогнішчы сваю страву.

Пасля абеду і весялей на свет паглядзець, і смачней папяросу закурыць. Дык пытаю пра ўмовы іх працы, пра іх жыццё.

(Працяг на стар. 5)

Люда Карчэўская, Марыся Базылюк і Галінка Карчэўская дэманструюць працы сваіх спраўных рук.

Спраўныя рукі

Гуртком спраўных рук пры пачатковай школе ў Клейніках кіруе Л. Жаброўская, настаўніца практычна-тэхнічных заняткаў у школе. Зараз у гуртку 23 члены — вучні, якія цікавяцца мастацтвам, маюць здольнасці ў гэтым кірунку. Члены гуртка праектуюць і робяць дэкарацыю школы, прымаюць удзел у рысунковых конкурсах, арганізаваных асветнымі ўладамі, Войскам Польскім і іншымі ўстановамі. Гурток спраўных рук арганізуе выстаўку сваіх прац для бацькоў, якія прыбываюць у школу на сходы.

У гуртку выдзяляецца арыгінальнасцю прац і ўвогуле мастацкімі здольнасцямі Уладзімір Купрыяновіч, вучань VII класа. Валодзя з'яўляецца таксама выдатнікам і ў іншых прадметах.

На практычна-тэхнічных занятках і на ўроках малюнкаў дзеці выконваюць шмат прац, патрэбных пры вядзенні заняткаў па іншых прадметах або заняткаў у сельскагаспадарчай школе. Вучні вучацца таксама шыць на швейных машынах. (ак)

Настаўніца Л. Жаброўская на ўроку.

Валодзя Купрыяновіч са сваёй скульптурай з кораня.

Фота А. Карпюк

■ 21 студзеня адбыўся справаздачна - выбарны сход гуртка БГКТ у Яловым (Дуброўскі павет). Пасля справаздачы, дыскусіі над ёю і пасля прыняцця плана працы было выбрана новае праўленне гуртка на чале з Паўлам Макулай. У сходзе гэтым прыняла ўдзел інструктар ГП Ірэна Аношка.

■ Справаздачна - выбарныя сходы адбыліся нядаўна таксама ў гуртках БГКТ у Грабенях (Дуброўскі павет), Суковічах (Сакольшчына) і ў Бялявічах у Беластоцкім павеце.

■ Праўленне навуковага гуртка пад старшынствам Юркі Туронка 26 студзеня падсумавала сваю дзейнасць у апошняй кадэнцыі і прыняло план працы на бягучы 1972 год.

■ 27 студзеня на чарговай штомесячнай нарадзе штатных працаўнікоў ГП была зачытана гадавая справаздача аб працы БГКТ у 1971 годзе. Другі пункт нарады датычыў спраў падрыхтоўкі справаздачна-выбарных канферэнцый у аддзелах.

■ Пасяджэнне прэзідыума ГП 28 студзеня адбылося з удзелам старшынь аддзелаў БГКТ. Сакратар ГП Янка Зенюк праінфармаваў прысутных аб прапанове Міністэрства ўнутраных спраў адносна прыняцця праекту новай формы фінансавання нацыянальных таварыстваў і прапанове бюджэту для БГКТ на 1972 год. Гэтая справа выклікала вялікую дыскусію, у якой выступілі ўсе прысутныя. Затым бухгалтар ГП Галена Мялешка прадставіла выкананне бюджэту за 1971 год. Пасля прыняцця гадавой справаздачы аб дзейнасці таварыства і абмяркоўцы ходу справаздачна-выбарнай кампаніі ў БГКТ прэзідыум зацвердзіў для аддзелаў лік дэлегатаў на VII з'езд нашай арганізацыі. І так, гарадскі аддзел у Беластоку на канферэнцыі выбярэ 11 дэлегатаў, беластоцкі павятовы аддзел — 8, бельскі — 19, дуброўскі — 3, гданьскі — 3, гайнаўскі — 51, сямяціцкі — 11, сакольскі — 8 і варшаўскі — 6.

■ Бельскі харавы калектыў 29 студзеня ў памяшканні гарадской рады нарадовай арганізаваў вечарыну. Праходзіла яна вельмі весела і культурна. Танцы перапляталіся песнямі калектыўнымі і паасобных салістаў. Іграў дасканала аркестр з Малліннікаў. (мх)

ДА VII З'ЕЗДУ БГКТ

ПРАЦАВІТЫ ГОД

Прайшоў ужо першы месяц 1972 года. Для дзейнасці Беларускага грамадска-культурнага таварыства быў ён вельмі плённы. У асноўным звяне нашай арганізацыі — гуртках — амаль усюды ўжо адбыліся справаздачна-выбарныя сходы. Праўленні гурткоў аднавіліся, выбраны ў іх новыя людзі, ініцыятыўныя і з запалам да працы, актывізаваўся і ранейшы гуртокоўскі актыў. Адбылася актуалізацыя лічбовага стану членаў нашай арганізацыі. Многа асоб у мінулыя гады выехала са сваіх мясцовасцей або спыніла сваю актыўную дзейнасць у БГКТ з прычыны старэйшага ўзросту ці занятасці ў іншых арганізацыях. Ачышчэнне нашых гурткоў ад так званых «мёртвых душ» — гэта вельмі патрэбная справа. Тым больш, што разам з гэтым працэсам адбываецца разбудаванне БГКТ: уступаюць у нашу арганізацыю новыя члены, паўстаюць новыя гурткі.

Прайшла ўжо справаздачна-выбарная канферэнцыя ў сямяціцкім аддзеле БГКТ. У ёй удзельнічалі не толькі дэлегаты з Сямяціцкага павету, але прысутнічалі таксама прадстаўнікі амаль усіх аддзелаў БГКТ, каб потым, улічыўшы вопыт Сямяціч, належным чынам правесці справаздачна-выбарныя канферэнцыі ў сваіх аддзелах. Такі практычны ўрок арганізацыйнай працы вельмі прыдатны нашым інструктарам і актывістам аддзелаў БГКТ.

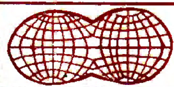
У Галоўным праўленні БГКТ амаль усе камісіі правялі свае пасяджэнні, на якіх падвялі вынікі працы за мінулы год і акрэслілі заданні на будучы, абмеркавалі і прынялі гадавыя планы працы. Творчыя аб'яднанні ГП БГКТ — літаратурна-мастацкае аб'яднанне «Белавежа» і навуковы гурток — таксама правялі ацэнку мінулагодняй працы і вызначылі напрамкі сваёй дзейнасці ў наступіўшым годзе.

Таксама ў студзені месяцы сваімі першымі пасяджэннямі, на якіх была падзелена праца і вызначаны адказныя за паасобныя галіны дзейнасці, пачалі сваю актыўную дзейнасць камісія па падрыхтоўцы правядзення VII з'езду БГКТ і камітэт святкаванняў 90 гадавіны з дня нараджэння Янкі Купалы і Якуба Коласа.

Прэзідыум ГП БГКТ на сваім чарговым

(Працяг на стар. 4)

Падзеі ◊ Здарэнні ◊ Факты ◊ Каментарыі ◊ Весткі

СВЕТ

БССР

ПОЛЬШЧА

ВАЯВОДСТВА

НА СЕСІІ САВЕТА МІРУ

Прэзідыум Сусветнага Савета Міру вітае ўтварэнне незалежнай і суверэннай дзяржавы — Народнай Рэспублікі Бангладэш — як перамогу дэмакратыі і міру, як перамогу антыімперыялістычных сіл.

У рэзалюцыі на гэтую тэму выказваецца заклік да ўсіх нацыянальных камітэтаў, міжнародных арганізацый, урадаў і народаў аказаць матэрыяльную дапамогу Народнай Рэспубліцы Бангладэш.

ВЫСТУПЛЕННЕ РАХМАНА

Мы выказваем шчырую ўдзячнасць СССР, які заняў паслядоўную і прынцыповую пазіцыю ў Арганізацыі Аб'яднаных Нацый у час нядаўняга канфлікту, заявіў на мітынгу ў Дацы прэм'ер-міністр Народнай Рэспублікі Бангладэш Маджыбур Рахман. Падкрэсліў ён, што пазіцыя Савецкага Саюза «дапамагла сарваць змову імперыялістаў, якія спрабавалі перашкодзіць справядлівай нацыянальна - вызваленчай барацьбе 75-мільённага народа Бангладэш».

Рахман заклікаў прэзідэнта Пакістана Бхута прызнаць рэальнасць існавання суверэннай рэспублікі Бангладэш, якая стала на шлях міру і сацыялістычнага прагрэсу. Народ Бангладэш, падкрэсліў ён, не мае варожасці да Пакістана і «імкнецца жыць з ім у міры і дружбе».

АДАЗВАННЕ ПАСЛА

Урад Ірландыі прыняў рашэнне адазваць свайго пасла з Лондана.

У заяве, апублікаванай тут пасля надзвычайнага пасяджэння кабінета міністраў Ірландскай Рэспублікі, падкрэсліваецца экстранная неабходнасць вывучэння пытання аб англа-ірландскіх адносінах у сувязі з крывавымі падзеямі ў Лондандэры. Як вядома, у выніку расстрэлу англійскімі салдатамі мірнай дэманстрацыі ў гэтым горадзе нядаўна загінула 13 ірландцаў.

АСНОЎНАЯ ЗАДАЧА ІНДЫІ

Асноўная задача, якая стаіць цяпер перад Індыяй, — гэта ліквідацыя беднасці і хутчэйшае ажыццяўленне намечаных праграм, заявіла прэм'ер-міністр Індзіра Гандзі. Выступаючы на мітынгах, заклікала яна індыйскі народ на маючых адбыцца ў сакавіку гэтага года выбарах у заканадаўчыя сходы штатаў прагаласаваць за тых, хто зможа эфектыўна дапамагчы намаганням цэнтральнай адміністрацыі, накіраваным на забеспячэнне нацыянальнай рэканструкцыі, дасягненне эканамічнага прагрэсу і сацыяльнай справядлівасці для ўсёй нацыі.

РАЗВІЦЦЁ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ

На сесіі СЭУ, якая адбылася ў Бухарэсце ў ліпені мінулага года, прынята пастанова адносна комплекснай праграмы развіцця сацыялістычных краін. Краіны — удзельніцы СЭУ значна павялічылі свой удзел у сусветнай прадукцыі харчоў. У 1970 годзе гэты ўдзел выносіў 19,9 прац., калі ў гадах 1961—65 было 17,7 прац. Што датычыць малака, дык гэты ўдзел выносіць 28,3 прац. у параўнанні да 26,4 прац., а ў бульбе 56,7 прац. у параўнанні да 52,4 прац. А.К.

МІНСКІ ТРАКТАРНЫ

Цэнтральны Камітэт КПСС заслухаў даклад сакратара парткома Мінскага трактарнага завода тав. Каратая аб рабоце партыйнай арганізацыі завода па павышэнню вытворчай і грамадска-палітычнай актыўнасці працоўнага калектыву. За гады мінулай пяцігодкі аб'ём вытворчасці на Мінскім трактарным заводзе павялічыўся на 44 працэнты, прадукцыйнасць працы і рэнтабельнасць узраслі ў паўтара раза. Удвая павысілася надзейнасць выпускаемых машын. Трактарам «Беларусь» прысвоены Дзяржаўны знак якасці.

ПРАМЫСЛОВЫЯ ПЕРСПЕКТЫВЫ

Згодна з дзяржаўным планам развіцця народнай гаспадаркі Беларускай ССР на 1971—1975 гады выпуск прамысловай прадукцыі ў рэспубліцы павялічыцца на 58 працэнтаў.

ВАДА ДЛЯ МІНСКА

Каля 3 тыс. рэк працякае па беларускай зямлі. Яны багата забяспечваюць вадой гарады і вёскі. А вось у Мінску вады не хапае. Рака Свіслач, якая працякае па горадзе, мелкаводная. Таму было дазволена накіраваць у Мінск паўнаводную раку Вілію. Паблізу горада Вілейкі будуецца цяпер галоўны гідратэхнічны вузел воднай сістэмы. Перакрытая плаціной Вілія ўжо праз два гады разальецца морам. Яно збярэ амаль 300 мільёнаў кубічных метраў вады і зойме амаль 8 тысяч гектараў. У 1974 годзе гэтыя воды хлынуць у 62-кіламетровае штучнае рэчышча і пацякуць да Мінска. Прыняўшы іх, Свіслач стане ў пяць разоў паўнаводней.

ЗНАМЯНАЛЬНЫ ЮБІЛЕЙ

У Беларусі ўрачыста адзначалі 80 гадавіну з дня нараджэння заслужанага дзеяча мастацтва Рыгора Шырмы. Максім Танк на старонках газеты «Літаратура і мастацтва» адзначае, што «сярод змагароў за лепшую долю беларусаў «Рыгор Шырма займае сваё асаблівае месца. Як настаўнік, які многім талентам даў пуцёўку ў жыццё, як вопытны арганізатар, які аб'ездзіў усе самыя далёкія куткі Заходняй Беларусі, наладжваючы работу шматлікіх харавых і тэатральных калектываў, гурткоў і бібліятэк, таварыства беларускай школы, як нястомны збіральнік песенных скарбаў беларускага народа і выдатны прапагандыст яго культуры».

Сёння ўсе ведаюць яго як стваральніка цудоўнай Дзяржаўнай харавой капэлы, як заслужанага грамадскага і дзяржаўнага дзеяча.

Рыгор Шырма свой знамянальны юбілей сустракае ў росквіце творчых сіл.

ЗІМОВЫ АДПАЧЫНАК

На Гродзенскім хімічным камбінаце імя С. О. Прытыцкага цікава арганізуюць адпачынак зімой. Раніцай у свабодныя дні пад'язджаюць аўтобусы, і ўсе, хто жадае, едуць на базу адпачынку, якая знаходзіцца ў лесе на маляўнічым беразе Нёмана. Да паслуг адпачываючых наладжаны тут лыжная база, пляцоўкі для зімовых гульняў і лоўлі рыбы.

П'ЕСА Г. ЗАПОЛЬСКАЙ

Жлобінскі народны тэатр паказаў прэм'еру спектакля па п'есе Г. Запольскай «Мараль пані Дульскай». (вр)

ВІЗІТ Э. ГЕРКА

І сакратар ЦК ПАРП Э. Герэк наведаў нядаўна тры прадпрыемствы ў Вроцлаве: «Пафаваг» (фабрыка вагонаў), электранічнае прадпрыемства «Эльвро» і фабрыку самаходаў «Ельч». Знаёміўся ён з прадукцыяй гэтых прадпрыемстваў і іх мажлівасцямі павелічэння прадукцыі. Калектыў «Эльвро» абавязаўся павялічыць прадукцыю на 20 мільёнаў злотых, а калектыў «Ельча» абавязаўся звышпланава выпрадукаваць 60 новых аўтобусаў і адрамантаваць 10 аўтобусаў.

З'ЕЗД ПІСЬМЕННІКАЎ

У Лодзі адбыўся XVIII з'езд польскіх пісьменнікаў. Прымалі ў ім удзел дэлегацыі замежных пісьменнікаў. У працы з'езду ўдзельнічалі: член Палітычнага Бюро, сакратар ЦК ПАРП Юзэф Тэйхма, намеснік прэм'ера Вінцэнты Красько, кіраўнік аддзела культуры ЦК ПАРП Ежы Квятэк і міністр культуры і мастацтва Станіслаў Вроньскі.

З датыхчасовымі дасягненнямі і задачамі польскай культуры ў будучыні знаёміў Станіслаў Вроньскі, а з актуальнымі праблемамі польскай літаратуры знаёміў старшыня Галоўнага праўлення Саюза польскіх пісьменнікаў Яраслаў Івашкевіч, якога з'езд зноў выбраў старшынёю СПП.

МЕНШ НАРАДАЎ І КАНФЕРЭНЦЫЯЎ

Прэзас Рады Міністраў Пётр Ярашэвіч выдаў распараджэнне адносна паляпшэння арганізацыі працы кіраўнікоў цэнтральных і мясцовых органаў адміністрацыі, а таксама кіраўнікоў і дырэктараў гаспадарчых устаноў. Распараджэнне забараняе арганізоўваць у аўторкі, серады і суботы нарады і канферэнцыі з удзелам міністраў, намеснікаў міністраў, са старшынямі і намеснікамі старшынь ваяводскіх радаў нарадовых і рэктараў вышэйшых школ. а ў аўторкі, серады, пятніцы і суботы з удзелам дырэктараў аб'яднанняў, навукова-даследчых інстытутаў на прадпрыемствах. У гэтых днях маюць яны працаваць на месцы, на сваіх прадпрыемствах.

Прынята таксама, што пасяджэнні Рады Міністраў і Прэзідыума Урада будуць адбывацца ў пятніцу. Распараджэнне старшыні Рады Міністраў абапіраецца на шматлікіх прапановах адносна змяншэння колькасці нарадаў і канферэнцыяў кіраўнікоў адміністрацыйных органаў і ўстаноў. Дагэтуль шматлікія нарады і канферэнцыі часта замест дапамагаць перашкаджалі ў працы і адрывалі ад яе перш за ўсё кіраўнікоў.

У ГАЛОЎНЫМ ПРАЎЛЕННІ ЗМС

Галоўнае праўленне ЗМС на сваім апошнім пасяджэнні намеціла задачы ЗМС пасля VI з'езду ПАРП. Прыняты пастановы адносна напрамкаў дзейнасці арганізацыі пасля VI з'езду і адносна патраната ЗМС-аўскай моладзі над пабудовай фабрыкі самаходаў у Бельску-Тыхах і гуты ў Замбкавіцах-Лосені. У сувязі з адыходам Андрэя Жабінскага да працы ў цэнтральных партыйных уладах пленум назначыў на гэтую пасаду Багдана Валігорскага, дагэтуляшняга старшыню Ваяводскага праўлення ЗМС у Познані. (яц)

ПЛЕНУМ ВК ПАРТЫІ

2 лютага ў Беластоку адбылося пленарнае пасяджэнне Ваяводскага камітэта партыі. Сярод гасцей былі член ЦК Луцыя Дэм'янюк, намеснік члена ЦК Ул. Лотыш і Ст. Багуцкі, намеснік старшыні ЦККП Ст. Млечка, інспектар арганізацыйнага аддзела ЦК В. Главацкі.

На сваім пасяджэнні пленум ВК аднагалосна зацвердзіў праграму дзеяння беластоцкай партарганізацыі на 1972 год і адобрыў прапанаваныя экзекутывай ВК напрамкі дзейнасці і галоўныя заданні ў выбарнай кампаніі ў Сейм.

З дакладам экзекутывы выступіў сакратар Ул. Юшкевіч.

Выступіў таксама І сакратар ВК З. Куроўскі. «Мы ўвайшлі ў важны этап палітычнай і грамадска-гаспадарчай працы, у якім прадставім усяму грамадству праграму, прынятую на VI з'ездзе нашай партыі, — сказаў І сакратар ВК. — Гэтае шырокае прадстаўленне праграмы будзе адбывацца ў час выбарнай кампаніі ў Сейм. Будзе гэта свайго роду народны рэферэндум над прадстаўленай праграмай далейшага, усебаковага развіцця нашай краіны». З. Куроўскі падкрэсліў, што толькі добрай, салідной працай найлепш служым краіне і сабе, а гаворачы аб сельскай гаспадарцы, звярнуўся з заклікам да сельгасгурткоў, у якіх цяпер праходзіць справаздачна-выбарная кампанія, каб пастараліся выбраць у кіраўніцтва гурткоў добрых, гаспадарных дзеячоў, запрапанаваў падумаць, што яшчэ можа зрабіць сельгасгурток, вёска, грамада, каб палепшыць вынікі працы на гаспадарках, асабліва адсталых. А людзі, якія абслугоўваюць сельскую гаспадарку, павінны зразумець, што неабходна шанаваць час гаспадара, і тое, што гаспадар ёсць для таго, каб прадукаваць, а яны — каб дапамагаць яму.

Пленум зацвердзіў асабовы склад камісіі сельскай гаспадаркі пры Ваяводскім камітэце партыі.

Пленум адобрыў таксама прапанаваныя кандыдатуры на паслоў у Сейм ад беластоцкай партыйнай арганізацыі.

ПЛЕНУМ СД

У апошні дзень студзеня адбылося пленарнае пасяджэнне ваяводскага камітэта Дэмакратычнага стронніцтва. Пленум прысвечаны быў абмяркоўцы заданняў ваяводскай арганізацыі СД у выкананні пастаноў VI з'езду партыі. Прысутнічаў на пленуме намеснік старшыні Цэнтральнага Камітэта СД А. Бэнэш. Вёў пасяджэнне старшыня ВК СД Р. Братнік. Пленум зацвердзіў прапанаваную праграму дзеяння і выбраў кандыдатаў на паслоў ад Дэмакратычнага стронніцтва.

ПЛЕНУМ ЗСЛ

Адбыўся таксама пленум арганізацыі ЗСЛ нашага ваяводства. Дзеячы ЗСЛ абмяркоўвалі заданні беластоцкай арганізацыі ЗСЛ у развіцці нашага ваяводства ў 1972 годзе і ўдзел стронніцтва ў выбарнай кампаніі. Выбарная кампанія праходзіць будзе ў супольным дзеянні ўсіх арганізацый праз камітэты Фронту адзінства народу. На пленуме былі адобраны прапанаваныя кандыдатуры на паслоў у Сейм ад ЗСЛ. (яч)

12.II. у другой праграме Польскага радыё у 15.00 — 15.25 гадзін слухайце перадачу аб бельскім хоры БГКТ.

Niedziela 13.II.

7.55 Program. 8.00 Wiadomości z Sapporo. 9.30 Dla młodych widzów: „Przygody psa cywila" — film. 10.30 „Oko słyszy, i ucho widzi" — film kanad. 11.35 „Zima" — prog. muz.-bal. 12.20 Dziennik. 12.35 „Przemiany". 13.05 „Na Olimpijskim szlaku" — teleturniej. 14.05 Dla dzieci: „Zaproszenie na bal". 14.35 „Spotkanie z pisarzem" — Zb. Herbertem. 15.10 Wiadomości z Sapporo. 17.20 „Inna twarz pomnika" — „Wąsaty anioł i inni". 18.25 PKF. 18.35 „Tele-Echo". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 „Błękitna rapsodia" — film fab. 22.15 Wiadomości z Sapporo.

Poniedziałek 14.II.

15.20 i 22.40 Politechnika TV. 15.55 i 23.15 Politechnika TV. 16.25 Program. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla dzieci: „Zwierzyniec". 17.25 „Echo stadionu". 17.55 „Kino Filmów Animowanych". 18.25 TV Kurier Białostocki. 18.45 „Eureka". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 Teatr TV: — „Złoty sznur". 21.35 „Ex libris" — magazyn książki. 22.00 Recital fort. M. Szymańskiego. 22.20 Dziennik.

Wtorek 15.II.

9.55 Dla szkół: (kl. V—VI) Język polski. 10.25 Przerwa. 10.55 Dla szkół: (kl. II lic.) Język polski. 11.30 „Karol Dickens" — film ang. 11.45 Przerwa. 12.45 i 13.55 Przysposobienie Rolnicze. 14.25 Przerwa. 15.20 i 22.30 Politechnika TV. 15.55 i 23.05 Politechnika TV. 16.25 Program. 16.30 Dziennik. 16.40 „Spółdzielcze mieszkania". 17.10 „Oferty". 17.30 Telewizyjny Ekran Młodych. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.00 „Karol Dickens" — film ang. 21.20 „Las polski jesienią" — rep. film. 21.40 „Panorama Literacka". 22.10 Dziennik.

Środa 16.II.

9.00 Dla szkół: (kl. VII) Chemia. 9.20 Przerwa. 9.55 Dla szkół: (kl. VIII) — „Jak rodziła się Polska Ludowa" 10.30 „Nie ma drogi powrotnej" — film fab. radz. cz. I. 11.35 Przerwa. 11.55 Dla szkół: (kl. VIII) — „Energetyczne skutki prądu". 12.25 Przerwa. 13.40 „Wybieramy zawód". 14.00 Przerwa. 15.20 i 22.45 Politechnika TV. 15.55 i 23.20 Politechnika TV. 16.25 Program. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla młodych widzów: „Galeria na medal", „Ludzie z różnych stron świata" — film. 17.30 „Perspektywy techniki". 18.20 TV Kurier Warszawski. 18.45 „Barki na zimowisku" 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.00 „Nie ma drogi powrotnej" — film radz. 21.10 „Światowid". 21.40 PKF. 21.50 „Z teki folklorystycznej A. Dygacza". 22.20 Dziennik. Wiadomości sportowe.

Czwartek 17.II.

8.15 Matematyka w szkole: „Nauka dowodzenia". 8.45 Przerwa. 9.00 Dla szkół: (kl. I lic.) Język polski. 9.35 Przerwa. 10.55 Dla szkół: (kl. III lic.) Język polski. 11.30 Przerwa. 12.45 Dla szkół: (kl. VII) Język polski. 13.15 Przerwa. 13.40 i 14.35 Mechanizacja Rilnictwa. 15.05 Przerwa. 15.20 i 22.25 Politechnika TV. 15.55 i 23.30 Politechnika TV. 16.25 Program. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla młodych widzów: „Ekran z bratkiem". 17.45 Magazyn ITP. 18.00 „Poligon". 18.30 TV Kurier Lubelski. 18.50 „Przedstawienie się zaczyna" — program rozr. radz. 19.10 „Przypominamy, radzimy". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.00 „Gra" — film TV czechosł. 21.00 „Sami dla siebie". 22.00 Dziennik. Wiadomości sportowe.

Piątek 18.II.

8.00 TV Kurs Rolniczy. 8.35 Przerwa. 9.25 „Gra" — film TV czechosł. 10.20 Przerwa. 10.55 Dla szkół: (kl. VIII) — „Polska w roku 2000". 11.25 „Ładny początek" — film ang. 11.55 Dla szkół: (kl. VII—VIII) Wychowanie plastyczne. 12.25 Przerwa. 12.45 Dla szkół: (kl. III lic.) Język polski. 13.20 Przerwa. 15.20 i 23.20 Politechnika TV. 15.55 i 23.55 Politechnika TV „Kinematyka punktu materialnego". 16.25 Program. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla dzieci: „Pan Półka i spółka". 17.30 „Nie tylko dla Pań". 17.50 Magazyn Medyczny. 18.20 TV Kurier Mazowiecki. 18.40 „Gramy o telewizor" — teleturniej. 19.05 „Sport, turystyka, wypoczynek ludzi pracy". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 „Nicholas Nickleby" — film ang. Odc. I pt. „Ładny początek". 20.30 „Kraj". 21.10 Teatr TV: M. Gorki — „Dzieci słońca". 23.00 Dziennik.

Sobota 19.II.

9.05 „Kochany John" — film fab. szwedzki. 10.55 Dla szkół: (kl. VII) — „Wielka Brytania". 11.25 Przerwa. 11.55 Dla szkół: (kl. III lic.) — Język Polski. 12.30 Przerwa. 15.50 Program. 15.55 Program I proponuje. 16.15 Redakcja Szkolna zapowiada. 16.30 Dziennik. 16.45 Dla młodych widzów. 17.45 „Bieg po zdrowie". 18.10 TV Informator Wydawniczy. 18.30 „Godzina Orfeusza" — magazyn muzycznych aktualności. 19.20 Dobranoc. 19.30 Monitor. 20.20 „Dzieje piosenki" — program rozr. 21.30 Dziennik. Wiadomości sportowe. 21.50 „Kochany John" — film fab. szwedzki.

Piątek, 11 lutego

7.00 Literatura białoruska, klasa IX, Życie sceniczne komedii „Kto sę śmieje ostatni". 7.35 Nowiny. 7.45 Dla szkół. 8.15 Pięciolatka. 9.00 Transmisja z Sapporo. 11.30 P. Czajkowski „Koncert na skrzypce z orkiestrą". 12.10 Nowiny. 15.10 „Szkoła przyszłego inżyniera". 15.40 Gra W. Krasnojarcew (domra). 16.00 Panorama nowin. 16.20 „Ofiarował ludziom serca swego płomień" (o J. Kupale). 17.00 Program międzynarodowy. 17.30 Transmisja z Sapporo. 18.00 Nasi sąsiedzi. 19.00 „Czas". 19.30 Program rozrywkowy. 20.30 Transmisja z Sapporo. Po zakończeniu nowiny.

Sobota, 12 lutego

6.20 Dla szkół zawodowych. 6.50 Program. 6.55 Gimnastyka. 7.20 Nowiny. 7.35 Dla dzieci (Teatr lalek). 8.30 Przegląd międzynarodowy. 8.45 Szkatułka muzyczna. 9.00 Transmisja z Sapporo. 10.45 „Ekran zwołuje przyjaciół". 11.45 „Człowiek a prawo". 12.00 Mechanizatorom rolnictwa. 12.30 Zagadki muzyczne. 13.00 „Dialog". 13.50 Film fab. 15.20 Dla dzieci „Słoniątko". 15.30 O zarządzaniu gospodarką. 16.00 Nowiny. 16.15 Transmisja z Sapporo. 17.45 Panorama nowin. 17.55 Film fab. 19.10 Czas. 19.40 Program sportowy. 21.40 Nowiny.

Niedziela, 13 lutego

6.30 Dla szkół zawodowych „Podstawy elektroniki". 7.00 Program. 7.05 Gimnastyka. 7.15 Nowiny. 7.30 „Budzik". 8.00 Transmisja z Sapporo. 10.30 Żołnierzom i marynarzom. 11.25 Nowiny. 11.30 Muzyka narodów ZSRR. 12.30 Spotkania muzyczne. 13.00 „Czterej pancerni i pies". 14.00 „Klub kinopodróżników". 15.00 Szachy. 15.15 Transmisja z Sapporo. 17.15 Film fab. „Wujaszek Wania". 19.00 Czas. 19.30 Wyniki z Sapporo. 20.30 „Sala taneczna". 21.00 Nowiny. 21.10 Odbiór telewizyjny — Porady.

АДГАЛОСКІ

„КАЛАСКІ" — ДЛЯ II КЛАСА

Нядаўна выйшаў з друку новы падручнік беларускай мовы для II класа падставовай школы. Падручнік мае агульную назву «Каласкі». Апрацавалі яго Гэлена Іванкевіч і Яўгенія Іванюк, супрацоўнічаў з імі наш рэдакцыйны калега, Мікалай Гайдук.

Падручнік «Каласкі», як і раней выдаваныя ў Польшчы кніжкі для навучання беларускай мовы, зацверджаны міністэрствам асветы і вышэйшага школьніцтва і выдадзены Дзяржаўным выдавецтвам школьных падручнікаў у Варшаве пад рэдакцыяй М. Буркувны.

Тэкст новай чытанкі для II класа падзелены аўтарамі на некалькі раздзелаў. Адкрываецца кніжка раздзелам «У школу». Тэксты прыгадваюць вучням аб пачатку навучальнага года, аб новых сябрах, аб школе. Далей, згодна з парой года, паяўляюцца чытанкі і вершы аб восені, пачатку зімы, навагодняй ёлцы, надыходзе вясны і г.д. Адчуваецца, што аўтары імкнуліся наблізіць гэтым тэксты чытанак да думак, уяўленняў і зацікаўленняў вучняў.

У «Каласках» аўтары не прамінулі важнейшых дзяржаўных свят. Добрыя тэксты падабраны на Дзень Войска Польскага, на Свята Адраджэння, да Дня жанчын, да Дня шахцёра і іншыя.

Уведзены таксама, хоць і не мудрагелістыя, але простыя і зразумелыя для васьмігодкаў тэксты аб пабыўцы ў Беластоку, аб Варшаве, аб Белавежы. Гэтыя чытанкі наблізяць вучняў да зразумення паняццяў аб роднай сталіцы, аб сваім горадзе, аб роднай ваколіцы і краіне.

Падручнік дае прасцейшыя паняцці з граматыкі: гукі і літары, склады ў слове, перанос слоў, націск, звонкія і глухія зычныя, літара «я» ў першым складзе перад націскам, уводзіцца паняцце аб прадметах і словах, якія азначаюць дзеянне, а таксама аб простых сказах.

Кніжка багата ілюстравана малюнкамі і фотаздымкамі. Шкада толькі, што малюнкі некаляровыя ды маляваныя звычайнай простай крэскай. У кніжцы для малышоў вобразнасць малюнкаў адыгрывае вялікую ролю і можна толькі шкадаваць, што выглядаюць яны беднавата не толькі ў колерах, але і ў метадах малявання.

На некаторых старонках ёсць малюнкі, якія не адносяцца да ніякіх тэкстаў, і зусім не падпісаныя. Настаўнік, вядома, здагадваецца, што гэта рэбусы, але дзеці самі не будуць ведаць, што гэта за малюнкі. Лепш было б, каб рэбусы былі падпісаны, ды і паяснення не прыдалося б, як рэбусы трэба разгадваць.

Наогул кніжка вельмі добрая і вельмі патрэбная. Яна значна аблегчыць навучанне роднай мовы і ліквідуе клопаты, звязаныя з недахопам падручнікаў. (яч)

Што чуваць у ЛГКТ?

Нядаўна, 9 студзеня, адбыўся ў Сэйнах VI з'езд Літоўскага грамадска-культурнага таварыства (ЛГКТ). Праходзіў ён у памяшканні агульнаадукацыйнага ліцэя, у якім ёсць класы з навучаннем літоўскай мовы. На з'езд прыбыло больш 60 дэлегатаў і шмат запрошаных гасцей, між іншым, прадстаўнікі партыйных і адміністрацыйных улад. Міністэрства ўнутраных спраў прадстаўлялі Станіслаў Ермак і Тадэуш Шынкоўскі, Ваяводскі камітэт ПАРП у Беластоку — Станіслаў Зялінскі, ваяводскую раду нарадовую — Ілья Федаровіч, Мікалай Куц і Тадэуш Бакун, павятовы камітэт ПАРП у Сэйнах — Гінтаўкас Марцінкевіч, павятовую раду нарадовую — яе старшыня Яўген Любавецкі і іншыя.

Ужо традыцыйна перад кожным з'ездам ЛГКТ першым пунктам парадку дня з'яўляецца мастацкая частка літоўскіх самадзейнікаў. Аматарскія калектывы ЛГКТ выканалі некалькі танцаў, інструментальны гурток — прыгожыя мелодыі, а харавыя калектывы — шмат літоўскіх, у асноўным народных песень. З вялікай прыемнасцю праслухалі ўсе таксама беларускую песню «Нёман» на літоўскай мове.

Пасля выступленняў самадзейнікаў распачаўся з'езд. Адкрыў яго старшыня ГП ЛГКТ Ольгерд Скрыпка. Затым дэлегаты выбралі прадстаўніка літоўскага асяроддзя з Варшавы Браніслава Міцкевічуса старшынёю з'езду. З абшырным справаздачным дакладам за мінулую трохгадовую кадэнцыю выступіў Ольгерд Скрыпка. Старшыня ЛГКТ (гэтую функцыю выконваў ён 13 год) прадставіў дзейнасць былога ГП ЛГКТ, паказаў дасягненні і недахопы ў працы і запрапанаваў далейшыя напрамкі дзейнасці. Затым са справаздачай выступіла старшыня рэвізійнай камісіі ГП ЛГКТ Альдона Леоньчык.

Дыскусія на з'ездзе праходзіла бурна, крытыкаваліся некаторыя члены ГП. Падчас дыскусіі з прывітальнымі словамі і з пажаданнямі выступілі старшыня ГП БГКТ Міхась Хмялеўскі і сакратары павятовых камітэтаў ЗСЛ і СД. З прамовай аб ролі і заданнях ЛГКТ выступіў сакратар Нацыянальнай камісіі, якая дзейнічае пры КВ ПАРП — Станіслаў Зялінскі. Пасля прыняцця паправак да статуту ЛГКТ і праграмы дзейнасці ў наступнай 4-гадовай кадэнцыі — распачаліся выбары 40-асабовага Галоўнага праўлення (у тым ліку 5 намеснікаў членаў ГП) і 5-асабовай рэвізійнай камісіі. Адразу ж пасля выбараў адбыўся пленум новых улад ЛГКТ. Выбраў ён 9-асабовы прэзідыум, у склад якога ўвайшлі: Сугіт Францэвіч — старшыня, Данута Дземян — намеснік старшыні, Гінтаўкас Петрашкевіч — сакратар і члены: Пётр Дапкевіч, Канстанцін Сідар, Пётр Зданіс і Ольгерд Невуліс. Намеснікамі членаў прэзідыума выбраны: Альгімент Уздзіло і Сыгіт Маліноўскі. Рэвізійную камісію ўзначаліў Казімір Баліта.

Міхась Хмялеўскі

У дружыне Красіцкага

Уласна кажучы, гэты расказ аб тым, што робяць гарцэры з 18 дружыны імя Янкі Красіцкага ў Чыжах, склалі самі гарцэры. Гэта яны расказвалі рэпарцёру аб сваіх занятках на спецыяльна скліканым зборы дружыны.

ЗНАЁМЯЦЦА З ПАРТЫЯЙ

У плане дружыны прадугледжаны справы, звязаныя з VI з'ездам партыі. Але як гэта ўвесці і перарабіць на думкі дзяцей, скандэнсаваныя паняцці перакласці на мову гарцэраў?!

Усё пачалося ад гарцэрскіх збораў паасобных застэмпаў, на якіх было расказана аб VI з'ездзе ПАРП. Гарцэры прынялі

У куточку дружыны.

чын. Пастанавілі абсадзіць дрэўцамі дарогу Чыжы-Асоўка. Хлопцы капалі ямачкі, дзяўчаты падносілі дрэўцы. Пасадзілі 250 штук дрэў, а асаблівай пільнасцю, як гаварыла дружыновая Кульчакевіч, адзначыліся «Стакроткі» Валі Сямяцкай і «Арлы» Яўгена Мажала, якога тут усе называюць Гэнек.

Такім чынам, з Чыжоў маглі далажыць, што з'ездаўскія абавязацельствы выкананы. Але не канец на гэтым.

Настаўнік Сяргей Насковіч быў выбраны дэлегатам ад партыйнай арганізацыі ў Чыжах на партканферэнцыю ў Гайнаўцы. Пасля канферэнцыі быў арганізаваны спецыяльны ўрачысты збор дружыны. На збор прыбыў настаўнік С. Насковіч, якога гарцэры папрасілі, каб расказаў аб канферэнцыі і сваіх уражаннях аб ёй. Перш за ўсё прысутныя пыталі аб атмасферы на канферэнцыі, пыталі, што гаварылася пра іх вёску і іх саміх. Найбольш задавальняючымі былі словы дэлегата, калі ён гаварыў дзецям, што «на канферэнцыі даволі часта гаварылася аб пабудове новай школы ў Чыжах». На гэта гарцэры: «Калі так, дык абавязваемся збіраць камяні на полі на фундамент новай школы».

Валя Сямяцкая расказвала, што гарцэркі яе застэмпу наведалі мясцовую МБМ, азнаёміліся са структурай, заданнямі, а таксама з планамі гэтай сельскагаспадарчай установы. За іх прыкладам з МБМ пазнаёміліся і іншыя вучні VIII класа.

Лінейка ў часе надзвычайнага збору.

ГАРЦЭРЫ — НАСТАЎНІКАМ

Набліжаўся мінулагодні дзень настаўніка. Гарцэры цэлы тыдзень праводзілі зборы. Штосьці рыхтавалі, але ніхто з настаўнікаў не ўключаўся ў іх справы. Рэжысёрам усяго быў Пецька Кірылюк, вучань восьмага класа.

І калі наступіў дзень, у якім адзначалася настаўніцкае свята, гарцэры пасля ўрокаў запрасілі ўсіх настаўнікаў на ўрачыстую сустрэчу ў вясковую святліцу. Самі ўставілі 190-асабовую школьную сям'ю, ішлі побач з імі, пільнуючы парадку. Настаўнікі былі абсалютна на правах гасцей.

Сустрэчу адкрыў Пецька. Ён таксама выступаў з прамовай, якую падрыхтаваў без дапамогі настаўнікаў. Канферанс'е вяла Оля Варанецкая, а артыстычную частку (мантаж) выконвалі самі вучні. Самі вучні пад кіраўніцтвам гарцэраў зрабілі прыгожую дэкарацыю.

— Усё было цудоўна, — успамінае дружыновая — настаўніца Кульчакевіч. — Мы не спадзяваліся, што нашыя дзеці могуць быць настолькі дарослымі, разумнымі, здольнымі і мілымі. Бо як жа не хвалявацца, калі нашыя штодзённыя Пецькі, Генькі, Валі, Колькі ды Валодзькі, дзякуючы нам за працу, сваімі словамі гавораць аб хвале нашай прафесіі ў гісторыі. А ўжо мы зусім расчуліліся, калі, уручаючы нам кветкі, адзін з вучняў сказаў: «Прыносім вам столькі сэрц, колькі нас усіх».

Вось дні гарцэрскай працы 18 дружыны імя Я. Красіцкага ў Чыжах.

А. Лабановіч

Хлопцы разглядаюць вынікі сваёй працы — альбомы.
Фота А. Карпюк

АПТЫМІЗМ У СПРАВЕ ГАЙНАЎСКАГА БЕЛАРУСКАГА ХОРУ

Ад 1 лістапада 1971 года працуе ў Гайнаўцы хор павятовага аддзела БГКТ пад кіраўніцтвам Аляксандра Лукашука. Беларускі гайнаўскі калектыў перажывае сваё трэцяе нараджэнне, ці, правільней, адраджэнне. Харавы калектыў у Гайнаўцы пры павятовым аддзеле БГКТ існуе ўжо доўгія гады, ды, на жаль, з перарывамі, са зменамі кіраўніцтва, што не выходзіць на добрае. Не шчасціцца гайнаўскаму калектыву.

У даўнейшым хоры ўдзельнічала больш 30 чалавек, цяпер прыходзіць на рэпетыцыі 17 асоб, у асноўным даўнейшыя ўдзельнікі хору. Прыходзяць тыя, што не могуць без песні жыць, тыя, што хочуць вучыцца. Яны цярпліва перажываюць кожны крызіс і, калі толькі знойдзецца чалавек, які хоча працаваць з хорам, яны гатовы першыя. Доўгія вячэрнія гадзіны паўтараюць адну песню, асобныя матывы ці нават адзін гук. Гэты якраз факт тхне аптымізмам, пазваляе верыць, што праца новага гайнаўскага хору дасць у выніку добры плён.

Гэтак жа ставіць справу і новы дырыжор Аляксандр Лукашук. Аптымістычна! Людзі ў хоры здольныя, дысцыплінаваныя, скромныя і, найважнейшае, хочуць працаваць. Адно «але» ёсць пакуль у гайнаўскага хору: каб хоць яшчэ з 17 асоб знайшлося ахвотных. Зусім мала мужчын. А ў канцэпцыі новага кіраўніка гайнаўскі хор якраз будзе хорам, а не эстрадай, як гаварылася даўней.

У Гайнаўцы выступала і выступае з'ява падобная, як у бельскім беларускім хоры: многа людзей даязджае на рэпетыцыі з навакольных вёсак. І ў Гайнаўцы гэта людзі, якія любяць грамадскую працу і песню. Яны — каштоўны элемент хору, але базіс усё ж павінен знаходзіцца ў горадзе. Увесь гайнаўскі актыў БГКТ і ўсе прыхільнікі хору павінны папрацаваць і дапамагчы калектыву стаць на ногі. Памагчы не ў сэнсе навучання песні, але маральнай падтрымкай, шырокай прапагандай ідэі хору ў горадзе.

Калісьці мы гаварылі і пісалі, што Гайнаўка накрэслена і ў планах Ваяводскай камісіі прафсаюзаў як сядзіба рэгіянальнага калектыву песні і танца. Тут заводы, тут адналіты рабочы клас, тут вялікія перспектывы і г.д. У самой Гайнаўцы ёсць нямала адданых прыхільнікаў уласнага хору з народным рэпертуарам. Ды не даволі адной ахвоты, трэба супольных сіл і працы, каб здзейсніць мары. Першым крокам у гэтым напрамку будзе скамплектаванне супольнымі сіламі калектыву.

Гайнаўка і гайнаўская зямля заслугоўвае, каб жыў у яе свой уласны калектыў: ёсць здольныя людзі-спевакі, ёсць прыгожыя песні. Хочацца пажадаць усім, хто думае пра беларускі гайнаўскі хор, каб трэцяе яго нараджэнне было трывалым і дало багатыя плёны.

Вера Лейчук

Пачатак на стар. 1

ПРАЦАВІТЫ ГОД

пасяджэнні абмеркаваў і прыняў план працы нашай арганізацыі на першы квартал бягучага года.

Хутка і даволі спраўна адбылося распаўсюджанне «Беларускага календара» на 1972 год, пашыраецца ўжо папулярызацыя другога нумара «Белавежы» і зборніка вершаў Уладзіміра Гайдука.

Словам, гэты год наша арганізацыя пачала добрым стартам. Цяпер самае важнае, каб гэты тэмп утрымаць у далейшым. Задачы ж у нас вялікія і працаёмкія.

На першы план уваходзіць справа далейшага павелічэння ліку членаў нашай арганізацыі і павышэння якаснага ўзроўню дзейнасці БГКТ. Асабліва бельскі аддзел, а таксама беластоцкі гарадскі і варшаўскі аддзелы зараз жа павінны разгарнуць актыўную дзейнасць разбудовы БГКТ шляхам прыняцця новых членаў, у першую чаргу моладзі, якая найбольш ахвотна горнецца да нашай арганізацыі і актыўна ў ёй працуе. Трэба таксама прадумаць і вырашыць праблему рэарганізацыі гарадскіх гурткоў-аграмадзін у Беластоку, Бельску, Гайнаўцы і Варшаве, якія складаюцца са звыш 200 членаў. Надта ж вялікі тэрытарыяльны абсяг і значная колькасць членаў у адным гуртку стаяць на перашкодзе іх сістэматычнай і інтэнсіўнай працы. Ці не лепш было б падзяліць іх на меншыя гурткі паводле гарадскіх кварталаў ці нават утварыць з іх гурткі БГКТ пры ўстановах і прадпрыемствах, павялічыўшы пры гэтым колькасць іх членаў? Застаецца ўсё яшчэ актуальнай справа стварэння гурткоў БГКТ у Любліне і Вроцлаве. Там ёсць людзі, ахвотныя працаваць у нашай арганізацыі, і наш абавязак даць ім такую магчымасць.

Справаздачна-выбарныя канферэнцыі ў аддзелах, якія адбудуцца ў лютым і сакавіку, выявяць, напэўна, новыя заданні і праблемы ў дзейнасці нашай арганізацыі. Гэта яшчэ больш узмоцніць БГКТ і ўзбагаціць формы яго дзейнасці. Сярод іх, трэба лічыць, знойдзецца справа правядзення ў вясеннелетнюю пару фэстынаў БГКТ, якія сталі ў нас традыцыйнай і вельмі ж карыснай формай працы. Ці не варта падумаць аб тым, каб некаторыя аддзелы, якім гэта пад сілу (напрыклад, Гайнаўка ці Бельск), правялі іх не па адным, як дагэтуль, а па 2—3, кожны — ў іншай мясцовасці павету?

Праз некалькі тыдняў пачнуцца павятовыя агляды самадзейных мастацкіх калектываў БГКТ і павятовыя конкурсы «Беларуская песня—72». Варта прыкласці ў гуртках усе намаганні, каб нашыя самадзейнікі ўзорам папярэдніх год паклапаціліся пра высокі ўзровень выканаўства ды масавы ўдзел у аглядах. Перад кіраўнікамі і настаўнікамі школ, дзе выступае навучанне беларускай мовы, стаіць вялікае заданне правядзення вечарыны для дарослых са свайго асяроддзя, прысвечанай 90 гадавіне з дня нараджэння светачаў нашай літаратуры Янкі Купалы і Якуба Коласа. Гэта ж самае стаіць і перад нашым актывам у мястэчках і гарадах, які падрыхтуе купалаўскія і коласаўскія акадэміі і вечарыны для свайго асяроддзя.

Пералічаныя задачы — гэта толькі невялічкая жменька сярод тых абшырных спраў, якія паўстаюць перад нашай арганізацыяй. Іх проста немагчыма пералічыць. Але ўсе яны пад сілу членам і звенням БГКТ. У атмасферы агульнадзяржаўнай адновы і актывізацыі гаспадарчага і грамадскага жыцця, якая пануе ў нашым краі пасля VI з'езду ПАРП, здзяйсненне амбітных заданняў нашай арганізацыі становіцца і гонарам і абавязкам усіх нас — членаў Беларускага грамадска-культурнага таварыства.

Мікалай Гайдук

АГЛЯДЫ БЕЛАРУСКАЙ ПЕСНІ І ДРАМГУРТКОЎ

Крыху радасна, крыху сумна

ГАРАДОК З СТАРОЙ І НОВАЙ ПЕСНЯЙ

Удзел у аглядзе «Беларуская песня — 1972» прымуць дзве слаўныя Ніны з Гарадка: Ніна Мушынская і Ніна Цыванюк. Выступяць з песнямі: «Біла жонка мужыка» — «колішняя песня, ад бабуляў, ад дзядуляў» і «Песня пра Беласточчыну» — гэта сучасная беларуская савецкая песня, адаптаваная Нінай Мушынскай для Беласточчыны.

МІКУЛІЧЫ ТАКСАМА НЕ ПАДВЯДУЦЬ

На мінулагоднім аглядзе добра паказалася група моладзі з Мікуліч. Атрымалі мы і зараз супольны адказ з Мікукуліч ад сясцёр Марыі і Веры Манцюк і іх сяброўкі Надзі Нікалаюк, што і ў гэтым годзе яны прымуць удзел у аглядзе на беларускую песню. Трыё мікуліцкіх дзяўчат будзе спяваць «Лясную песню» і «Ой, хмелю, хмелю».

Сёстры Манцюк хочуць выступіць таксама ў дуэце, з чаго мы вельмі рады. Забылі яны толькі напісаць нам, што ў дуэце будуць спяваць.

АЖ 9 ДРАМГУРТКОЎ З ПАВЕТУ

Беластоцкі аддзел БГКТ прадстаўляе да агляду аж 9 драмгурткоў.

Гэта: Міхалова — з п'есай «Прымакі», кіраўнік гуртка Аня Купрыяновіч.

Пянькі — з «Мікітавым лапцем», кіраўніком гуртка з'яўляюцца тут Надзя і Ян Азяблы.

Бялявічы — з п'есай «Вываражыла», кіраўнік — Пецяа Госцік.

Гарадок — з п'есай «Злавацца не трэба», пад кіраўніцтвам Ніны Мушынскай.

Новая Воля — з «Мікітавым лапцем». працуюць над п'есай усе супольна.

Баброўнікі — з «Прымакамі», пад кіраўніцтвам Марысі Кузьміч.

Юшкаў Груд — з «Люцынкай-інжынерыхай», пад супольным кіраўніцтвам усіх удзельнікаў.

Рыхтуюцца да ўдзелу таксама гурткі ў вёсках Залукі і Свіслачаны. Будзем удзячны за загалоўкі п'ес, з якімі выступяць.

Як відаць, адзіны з усіх аддзелаў БГКТ, беластоцкі аддзел, інструктарам якога з'яўляецца Валя Філіпюк, ужо ў месяцы студзені ведаў, які гурток і з чым прыступіць да нашых гадавых аглядаў. Мала, што Валя Філіпюк ведала, яна ж сама арганізавала свае гурткі да ўдзелу ў аглядах. Вынікі працы цешаць!

Не ведаем, колькі драмгурткоў прыступіць да агляду ў іншых аддзелах, але здаецца, што беластоцкі аддзел будзе рэкардзістам. Гэты факт прыносіць гонар і павету, і павятоваму аддзелу БГКТ, і яго інструктару Валянціне Філіпюк.

Валя называе нам яшчэ вёскі Страшава, Скрабляк, Мастаўляны, Дзерняхова, якія маглі б прыступіць да агляду. «Але з імі ўжо зробім на другі год», — канчае Валя.

АГУЛЬНАЯ СІТУАЦЫЯ Ў СПРАВЕ АГЛЯДАЎ...

...не найлепшая. Час бяжыць. А цяжка даведацца ад павятовых інструктараў ці ад павятовага актыву, хто, якія драмгурткі, якія людзі прымуць удзел у аглядах. (Інфармацыю пішу ў канцы студзеня). Сведчыць гэта аб недахопах у арганізацыі павятовых аглядаў. Нельга далей адкладаць, калі хочам, каб нашы агляды на песню і драмгурток былі паказчыкамі спраўнасці і прыгажосці нашай песні і нашага слова.

Справа аглядаў і іх арганізацыйны стан стаялі на апошнім пасяджэнні камісіі культуры БГКТ. На камісіі пацвердзілася слабое заавансаванне аглядаў ва ўсіх паветах, акрамя Беластоцкага. Іншыя аддзелы яшчэ не раскрылі шырока сваіх крылаў. Камісія звяртаецца да актыву аддзелаў з просьбай пасяшацца, не падвясці ў спаборніцтве.

(вл)

Сёстры Манцюк з Надзяй Нікалаюк на аглядзе «Беларуская песня — 71».
Фота Цаф — Сянько

ЛЮДЗІ ДОБРАЙ РАБОТЫ

Мікалай Зялінскі

Мікалай Зялінскі — гэта малады гаспадар і старшыня сельскагаспадарчага гуртка ў Ляшуках (Гайнаўскага павету). Ляшуцкія сельгасгурткоўцы маюць шмат сельскагаспадарчых машын: 2 абмалотачныя агрэгаты, 2 рухавікі ўнутранага згарання, электрарухавік, млын-сьрутоўнік, камплект машын для перапрацоўкі льну, сячкарню, сеялкі, зграбалкі і г.д. Зараз усе сельгасгуртоўскія машыны перахоўваюцца ў паспулдзельчай аборы, якая была адрамантавана і электрыфікавана. У тым жа памяшканні абсталяваны млынок і машыны для перапрацоўкі льну. Абслугоўвае іх сам Мікалай Зялінскі. Сцерці і атрапаць лён прыязджаюць у Ляшукі нават сяляне з суседняга Беластоцкага павету: з Сушчы, Веек або Падазеран. Навакольныя сяляне маюць вялікую выгоду, бо машыны труць і трэплюць лён нават без падсушвання яго. Дзякуючы вялікай самаахвярнасці і гаспадарскаму падыходу да ўсіх «кулковых» машын Мікалая Зялінскага, сельскагаспадарчы гурток у Ляшуках працуе рэнтоўна і без ніякіх непатрэбных страт. За гэта аднасяльчане вельмі шануюць і цэняць старшыню. Усе яны згодна сцвярджаюць, што Мікалай Зялінскі — гэта чалавек добрай работы. Арганізаваў ён у мінулым годзе сустрэчу мясцовых жыхароў з артыстамі з Лодзі. Гэтага роду мерапрыемства карысталася вялікім зацікаўленнем і засталося ў памяці маладых і старых як прыемны ўспамін. Варта адзначыць таксама цеснае шматгадовае супрацоўніцтва сельскагаспадарчага гуртка з мясцовым гуртком вясковых гаспадынь, які ўзначальвае Эма Харкевіч. Сельгасгурток арганізаваў вясковыя дзяцінцы на час руплівых прац у полі, а таксама купіў жанчынам электрапральку.

Тэкст і фота: Я. Цялушэцкі

БЕЛАРУСКАЯ ЛІТАРАТУРА — АЛЯКСАНДР БАРШЧЭЎСКІ

Перыяд Вялікага княства Літоўскага

ПЕРАКЛАДНАЯ ЛІТАРАТУРА — ЧАСТКА III

Свецкія творы. Апрача перакладаў рэлігійнай літаратуры ў перыяд Вялікага княства Літоўскага перакладаліся таксама на беларускую мову свецкія творы. Найбольшую папулярнасць набылі такія творы, як «Аповесць аб Троі», «Александрыя», «Аповесць пра Баву-каралевіча», «Аповесць пра Трыстана і Ізольду». «Гісторыя аб Атыле каралю угарскім», «Сказанне аб Дракуле, князі Муцянскае зямлі», «Аб пабоішчы Мамая».

Творы гэтыя, як мяркуюць, перакладаліся найчасцей з польскай мовы. Пры некаторых аднак сказана, што былі яны перакладзены з «кніг сербскіх». Зразумела, што аповесць «Аб пабоішчы Мамая» — твор старарускі — была перакладзена з рускага арыгіналу. Цікава, што многія названыя намі творы маюць у сваім тэксце фрагменты, якіх няма ў польскіх тэкстах. Быць можа, што беларускія перакладчыкі карысталіся апрача польскіх і іншымі перакладамі або свабодна фантазіравалі, уводзячы ў змест твора ўласныя апісанні.

Амаль усе названыя творы былі заходнееўрапейскага паходжання. Былі яны напісаны ў Італіі, Францыі, Венгрыі.

У сувязі з тым, што пры разглядванні старарускай літаратуры мы ўжо гаварылі аб «Александрыі» і «Повесці аб Троі», сёння не будзем займацца гэтымі творамі.

Частка адзначаных намі твораў мае характар воінска-прыгодніцка-сенсацыйна-рыцарскага рамана. Асновай іх з'яўляюцца незвычайныя прыгоды выключных постацей. Пяройдзем да характарыстыкі некаторых свецкіх твораў, перакладзеных на беларускую мову.

«Аповесць пра Баву-каралевіча» ў беларускім перакладзе мела загаловак «Гісторыя о княжати Кгвідоне». У аповесці расказваецца аб князі горада Антоны Гвідоне, якога звяла са свету жонка Мілітрыса. Тое ж самае намервалася яна зрабіць з сынам Бавой. Бава, аднак, адчуў згубу і ўцёк ад маткі да армянскага караля, у якога служыў конюхам. Падчас вайны караля з ворагамі Бава ўчыніў шмат подзвігаў. За ўсё гэта кароль паабяцаў Баве аддаць яму ў жонкі сваю дачку Дружнену. Непрыязныя Баве людзі высылаюць яго на двор ворага цара Арменіі, султана, які намерваўся забіць яго. Султанава дачка аднак выратоўвае Баву, і ён вяртаецца да Дружнены, якую паспелі ўжо выдаць замуж. Бава ўцякае разам з Дружненаю. У пагоню за ўцекачамі высылаюць Пулкана, які з'яўляецца паўсабакам, паўчалавекам. Бава аднак з'ядноўвае Пулкана, які становіцца яго верным памочнікам. Бава пакідае жонку і нованароджаных двух сыноў, ды адпраўляецца ў свой родны горад Антону. Здабыўшы горад, распраўляецца з маткай і яе любоўнікам Дадонам. У гэтым часе атрымоўвае вестку, што ільвы разарвалі яго жонку і Пулкана. Бава жэніцца з Малгарыяй. Падчас вяселля з'яўляецца здаровая і цэлая Дружнена з сынамі. Бава застаецца пры старой жонцы, а Малгарыю выдаюць замуж за іншага.

Зразумела, што такі сюжэт, сенсацыйныя прыгоды, незвычайная постаць героя, фантастычныя падзеі не маглі не цікавіць тагачаснага чытача. Можна думаць, што беларуская шляхта з захапленнем чытала гэты твор і са здзіўленнем сцвярджала, што цікавае не мусіць быць рэлігійным. З Беларусі «Повесць пра Баву» трапіла на Украіну і ў Расію, дзе таксама карысталася вялікай папулярнасцю.

Другі твор «Аповесць аб Трыстане і Ізольдзе» ў беларускім перакладзе меў загаловак «Аповесць аб Трышчане». Ізольда ў гэтым перакладзе называецца Іжотай. Змена прозвішчаў выступае і пры іншых героях твора. Заходняя Еўропа ведала многія версіі гэтага твора. Беларускі пераклад у многім нагадвае, але ў многім і адрозніваецца ад французскай версіі.

Галоўны герой твора — Трышчан — чалавек вялікай адвагі і гонару. Шырока паказана ў творы яго дзяцінства, а пасля буйнае юнацтва. Трышчан дзейнічае перш за ўсё пры двары свайго дзядзькі караля Марка. На гэтым двары Трышчан забівае свайго праціўніка Амурата. Пры гэтым аднак і сам атрымоўвае цяжкую рану. У пошуках добрых лекараў адпраўляецца ў Ірландыю, дзе сустракае прыгожую каралеўну Іжоту. Іжота дзейнічае на Трышчана, як бальзам. Выздаравеўшы Трышчан адпраўляецца разам з Іжотай на двор караля Марка. Іх падарожжа ператвараецца ў цудоўную вандроўку закаханых. Згодна з традыцыяй, на дарозе закаханых паяўляюцца шматлікія перашкоды. Найгоршай з іх з'яўляецца кароль Марк, які без памяці закахаўся ў Іжоце і ў хуткім часе ажаніўся з ёю. Засмучаны Трышчан кідаецца зноў у бойкі і турніры. У адным з турніраў быў ён зноў цяжка паранены. Хворы целам і душою ведаў, што можа яго вы-

ФРОНТАМ ДА ВЁСКІ

УЛАСНАСЦЬ ДЛЯ АРАНДАТАРАЎ

Калі ўласнік зямлі не апрацоўвае яе сам або пры дапамозе членаў сям'і больш чым пяць год да ўвядзення ў жыццё закона з 26 кастрычніка 1971 г. аб урэгуляванні ўласнасці сялянскіх гаспадарак, тыя, якія зямлю апрацоўвалі, могуць старацца, каб атрымаць гэтую зямлю на ўласнасць. Найчасцей такім спосабам карыстаюцца з зямлі арандатары.

Гэта не адносіцца да выпадкаў, калі ўласнікамі зямлі з'яўляюцца асобы, якія выконваюць з выбару функцыі ў дзяржаўных, кааператыўных і грамадскіх органах і ў дзень 4 лістапада 1971 года жылі з зарплаты за гэтыя функцыі, калі перад выбарам на гэтую пасаду праца на гаспадарцы з'яўлялася асноўнай крыніцай іх утрымання.

Арандатары, а таксама той, хто дагэтуль апрацоўваў зямлю на іншых асновах, чым арэнда, могуць старацца, каб прызналі ім зямлю на ўласнасць, толькі тады, калі:

1) маюць адпаведныя кваліфікацыі ў галіне сельскай гаспадаркі;

2) дагэтуль так апрацоўвалі зямлю, што існуе ўпэўненасць, што і надалей будуць гаспадарыць на адпаведным узроўні;

3) праца на сельскай гаспадарцы з'яўляецца для іх асноўнай крыніцай утрымання;

4) асабіста або з дапамогай членаў сям'і апрацоўвалі зямлю без перапынкаў прынамсі пяць год перад 4 лістапада 1971 г.

З гэтага вынікае, што хто да гэтага часу нядбала апрацоўваў зямлю, уласнасці на яе атрымаць не можа, хоць бы адпавядалі ўсе іншыя ўмовы. Таксама той, хто ў асноўным утрымоўваўся з зарплаты, а зямля з'яўлялася дадатковай крыніцай даходаў, не атрымае ўласнасці.

Прэзідыум не прызнае ўласнасці зямлі таксама тым, хто мае права яе атрымаць, але не згаджаецца на гэта.

Калі той, хто карыстаецца з чужой зямлі, не адпавядае вышэй пададзеным умовам і не можа атрымаць уласнасці на зямлю, або адпавядае гэтым умовам, але не згаджаецца атрымаць зямлю на ўласнасць, дзяржава бярэ зямлю сама на ўласнасць. Аднак, калі няма ўмоў да загаспадарання зямлі, дзяржава зямлі не пераймае.

Не могуць атрымаць зямлі на ўласнасць тыя, якія хоць бы адпавядалі вышэй пададзеным умовам, але карыстаюцца з зямлі, якая з'яўляецца ўласнасцю дзяржавы, чужаземцаў, або рэлігійных саюзаў.

У асноўным арандатар або той, хто з зямлі карыстаўся з іншага тытулу, абавязаны сплаціць грошы ўласніку за зямлю паводле цэн, устаноўленых для продажу дзяржаўных земляў. У практыцы прыдзецца сплачваць толькі тады, калі ўласнікамі з'яўляюцца асобы непаўналетнія, якія вучацца або нязольныя да працы. Іншыя асобы ў асноўным атрымаць сплат не маюць права.

В. Склубоўскі

Пачатак на стар. 1

ЛЯСНОЕ ЖНІВО

— Зайздросціць нам няма чаго, — адклікаецца адзін з іх. — Да нядаўняга часу рабочы мог у нас зарабіць не больш дзвюх тысяч злотых. Ад першага снежня 1971 года зарплату нам намнога павысілі. Зараз можна зарабіць 12 залатовак за гадзіну працы.

— Што вы наракаеце? — павысіў голас пасівелы ўжо лесаруб. — Вы не ездзілі на заробкі ў Белавежскую пушчу, не прасілі ў розных падрадчыкаў міласці, каб толькі прыняў на работу за абыякую плату. Не было тады ні гарачых абедзікаў, ні службовай вопраткі, ні механічных пілаў, ні гэтых гаршкоў, — ён узяў у руку ахоўную каску, — што цяпер прымушаюць насіць на галаве, ніхто, братцы мілыя, не турбаваўся пра тое, калі і якім чынам расколюць табе галаву ці зломяць хрыбет.

— Але ж дзед раз'ехаўся! — сказаў той, што ваяваў за ланцугі. — Толькі забыў, што мы не пры санацыі, а ў сацыялістычнай Польшчы жывем і добра ведаем, што нам прыслугоўвае.

Віктар Рудчык

Фота Цаф —Сянько

„ГАРАДСКІЯ ГОСЦІ" ў ВІТАВЕ

У час зімовых канікул у вёску Вітава (Гайнаўскі павет) прыехала многа моладзі, якая цяпер вучыцца ў сярэдніх школах. Належыць яна да БГКТ і ЗМВ. На маладзёжным сходзе нарадзілася думка стварыць у сябе мастацкі гурток. Уступіла ў яго 15 асоб. Пад кіраўніцтвам Анатоля Аўсенніка і Мікалая Федарука (мастацкі кіраўнік) самадзейнікі падрыхтавалі п'есу «Гарадскія госці» Алеся Барскага. З мастацкай праграмай выступілі яны 7 студзеня г.г. у мясцовай школе. Вечарына прайшла з вялікім поспехам. Сабралася больш 100 асоб. У мастацкай праграме, апрача п'есы, былі савецкія песні, скетчы, гумар і г.д. Найлепш выконвалі свае ролі Галіна Іванюк (вучаніца Гайнаўскага беларускага ліцэя), Уладзімір Нічыпарук, Тамара Малмышка (вучаніца Бельскай школы медсясцёр), Міхась Малмышка і іншыя. Пасля мастацкай часткі адбылася танцавальная вечарына пры магнетафоне і адаптары.

Зараз самадзейнікі з Вітава намераны выехаць з мастацкай праграмай у суседнія вёскі Палічну і Старыну. (яц)

ТАК БЫВАЕ...

«Сям'я, як я цябе ненавіджу! Чаму не кожны мае шчасце быць сіратою». Так напісаў малады француз у класным сачыненні, які меў страшэнна суровых бацькоў. (Гэтыя словы ў адной са сваіх прац цытуе сацыёлаг Жасэйн).

Ненавідзеў сваіх бацькоў і Казік Стасевіч з Новага Вострава, што ў Сакольскім павеце. Бацька яго, столяр, быў хітраваты, задзёрны, у яго хаце быў нявольніцкі рэжым. Загады яго, разумныя і неразумныя, талковыя і бесталковыя, павінны былі выконвацца безапеляцыйна, без ніякіх дыскусій.

Калі Казік падрос, ён пачаў бунтавацца супраць дэспатычнай натуры бацькі, пачаў дамагацца ад яго чалавечых адносін. За кожную найменшую непакорнасць наступалі тады цялесныя пакаранні Казіка.

Казік станавіўся дарослым. Яму, як і яго аднагодкам хацелася мець грошы на дробныя кавалерскія выдаткі, хацелася павесяліцца, выпіць чарку маладзёжную, закахацца. І пакахаў ён прыгожую суседку. Але ўсё гэта не было згоднае з думкай скнэры-бацькі, усё гэта было забаронена. Урэшце Казік вырваўся з кальчастых засекаў роднай хаты і без ведама бацькоў наняўся пастухом у Цілічанцы каля Супраслі. Але Цілічанка не за высокімі гарамі і глыбокімі марамі. Усяго 30 км. ад Новага Вострава. Хутка дайшла вестка да бацькоў, дзе знаходзіцца іх сын і чым займаецца. Брыдка было бацькам, што роднае дзіця шукае хлеба і спакою ў чужых людзей. Знайшла яго маці і ўгаварыла яна Казіка вярнуцца дамоў. Не вярнуўся б, але надта моцна сумаваў па дзяўчыне, у якой нярааз хаваўся ад жорсткіх здзекаў бацькі. І вось Казік у хаце. І зноў тое самае. За пастушы паступак, за ўцёк зноў набіў яго бацька, зноў страшэнна скрыўдзіў яго, стаптаў яго асабовасць. Казік быў ужо паўналетнім і ўваходзіў у бурлівы перыяд змагання за «права да самавызначэння». Стасевіч бачыў, што ўпартасць і непаслухмянасць сына прычыняецца да змяншэння яго абсалютнай бацькоўскай улады, і станавіўся яшчэ больш азвярэлы ды ніякай дробязі не дараваў сыну, выклікаючы нянавісць да сябе і часткова да маткі, якая не бараніла сына перад фізічнымі пакараннямі. Казік гора сваё пачаў тапіць у чарцы, на якую трэба было выкрадаць збожжа і прадаваць суседу за паўцаны. Казік піў і краў. Краў і піў. І пастанавіў помсціць бацьку за свае крыўды, вядомыя людзям і невядомыя.

Быў гэта 1947 год. На Сакольшчыне не было яшчэ спакойна. Узброенае падзямелле давала аб сабе знаць асабліва ў падлесных вёсках. Аднойчы вечарам нехта заглянуў у вакно Стасевічаў і выстраліў. Стасевіч павіс мёртвы на суседзе, які ў той час быў у іх хаце і ўсё бачыў уласнымі вачыма.

Маці няраз прысутнічала падчас вострых успышак паміж бацькам і сынам і чула рознага роду пагрозы сына бацьку і наадварот. Дакарала Казіка і плакала. Плакала пасля перад суседзямі і дакарала, што нейкі вораг іх сям'і застрэліў мужа. Гэтак гаварыла суседзям, але сыну сыпала праўду, і Казік не мог ад яе ўцячы. Для вока людскога маці пачала складаць ахвяры ў касцёлах, каб выявіць забойцу. І да Чэнстаховы паслала на цудоўнае выяўленне праўды. А сусед, сведак забойства, ведаў усю праўду, але маўчаў. Казік тым часам стаў яшчэ больш запівацца, стаў нейкім ненармальным і каціўся ад злачынства да злачынства. Раніцай падчас даення кароў зарубаў у хляве маці і цела яе схаваў у гной, дзе стаялі авечкі, а пасля планаваў вывезці з гноем на поле і там яе закапаць. Пасля вырашыў яе закапаць на панадворку. Выкапаў яму, нібыта на пасадку яблыні. Але ўжо гэтым разам усе Казіка падазравалі ў новым забойстве, і ад людскіх вачэй нідзе не мог ён схавацца. На трэці дзень у хату Казіка ўвалілася група людзей, якія звязалі яго і сталі пагражаць смерцю, калі не скажа, дзе ён падзеў матку. Казіка вывелі на панадворак і прывязалі, як жывёлу, да слупа. Ён маўчаў. Пасля сказаў, дзе цела маці. Адкапалі яе цела і паднеслі да ўвязанага сына.

— Пацалуй маці, — крычалі некаторыя, соваючы Казіку куксачы. Не глядзеў ён на людзей. Яны яго білі. Пасля Казік укленчыў і сказаў ціха: «Даруй, мне мама». Пасля пацалаваў, устаў і далей без слоў зносіў удары. А яго білі кіямі і забілі. Пахавалі забойцу сваіх бацькоў за агароджай могілак, а маці на могілках каля бацькі.

Міхась Хмялеўскі

А шчадна - пазыкавыя спулдзельні ў нашай краіне маюць доўгую і багатую традыцыю. Першыя спулдзельні ўзніклі ў Польшчы ўжо ў трыццатых гадах XIX стагоддзя.

Першыя грашовыя суполькі на Беласточчыне ўзніклі пазней, чым у іншых раёнах краіны, бо ў пачатку XX стагоддзя. Найперш узніклі яны ў Сувалках, а праз дзесяць гадоў у Тыкоціне. Былі гэта нетрывалыя пагадненні, якія даволі часта распадаліся па некалькіх месяцах дзейнасці з-за недахопу грошай або супярэчлівых спраў сялян і рамеснікаў. У міжваенны перыяд наглядалася далейшае развіццё пазыкавых спулдзельняў. Трэба аднак аб'ектыўна сцвердзіць, што іх паслугамі карысталіся толькі больш заможныя сяляне і рамеснікі, паколькі працэнт ад пазыкавай сумы быў вялікі (10%). Пасля другой сусветнай вайны на Беласточчыне актыўна развіваліся ўсе формы спулдзельчага руху, у тым выпадку і ашчадна-пазыкавыя спулдзельні (СОП). Сёння СОП-ы — гэта сапраўдныя банкі сялян. Усебакова

абслугоўваюць яны сельскую гаспадарку: даюць крэдыты на інвестыцыі, на мінеральныя ўгнаенні, на куплю хатняй жывёлы, на кантрактацыі, на сельскагаспадарчыя машыны, на развіццё рамесніцтва і г.д. Апрача таго, СОП-ы пераанялі ад ГС-аў фінансавае абслугоўванне скупкі сельскагаспадарчых пладоў і хатняй жывёлы, а таксама распаўсюджванне мінеральных угнаенняў. Зараз на Беласточчыне існуе 101 СОП, а таксама 20 аддзяленняў і 93 сталыя пункты СОП. Найбольш ашчадна-пазыкавых спулдзельняў знаходзіцца ў Беластоцкім, Гайнаўскім і Дуброўскім паветах. Аб'ядноўваюць яны каля 300 тысяч членаў, уклады якіх на ашчадныя кніжкі СОП складаюць суму больш 959 мільёнаў злотых. СОП-ы пазычылі сялянам і рамеснікам 858 мільёнаў злотых. За так званыя адсоткі (працэнт) СОП-ы выплацілі 30 млн. злотых. Уласнікі будаўнічых кніжак СОП толькі ў 1971 годзе пабудавалі 175 дамоў і 239 сельскагаспадарчых будынкаў. У пабудове знаходзіцца яшчэ 179 дамоў і 214 сельскагаспадарчых будынкаў. Увогуле найбольш крэдытаў бяруць сяляне на куплю мінеральных угнаенняў (213 млн зл), на куплю хатняй жывёлы (161 млн зл), на растэрмінаваную куплю мэбляў і іншага хатняга абсталявання (94 млн зл.), на будаўніцтва і рамонты (83,5 млн зл.) і г.д.

Апрача асноўнай дзейнасці СОП-ы вядуць і культурна-асветную дзейнасць на вёсцы. Арганізуюць яны супольна з ЗМВ і КГВ кулінарныя курсы, сустрэчы з цікавымі людзьмі, конкурсы па жывёлагадоўлі і г.д. Дагэтуль СОП-ы ўключаліся таксама ў арганізацыю конкурсаў на найпрыгажэйшую вёску Беласточчыны, на найпрыгажэйшы агарод і ў іншыя мерапрыемствы. На гэтага роду мерапрыемствы СОП-ы выдалі толькі ў мінулым годзе 2 390 тысяч злотых.

Варта адзначыць, што СОП пасля VIII пленума ЦК ПАРП дзеля ўдасканальвання працы ў галіне абслугоўвання сялян стварыла дадаткова 43 касы. Зараз сяляне не трацяць дарма часу ў чарзе па грошы за прададзеную жывёлу ці збожжа. Сяляне дамагаюцца яшчэ, каб з кніжак СОП можна было браць грошы ў кожнай касе і каб дзеля заахвочвання сялян да ашчаднасці прадаваць ім у першую чаргу больш каштоўную сельскагаспадарчую машыну, напрыклад, трактар, а таксама, каб абнізіць працэнт на кароткатэрміновыя крэдыты і час іх сплаты прадоўжыць з 18 месяцаў да двух гадоў. У Ваяводскім аддзеле СОП будзе створана спецыяльная камісія, якая зоймецца аналізам устарэлых распараджэнняў, абавязваючых пры налічэнні працэнтаў і пры пазыках. Новая камісія будзе таксама займацца лепшым выкарыстаннем грашовых фондаў на мадэрнізацыю існуючых будынкаў СОП, на разбудову пры іх пачакальняў, а тым самым — стварэннем лепшых умоў да працы штатным працаўнікам СОП-аў.

Я. Цялушэцкі

лечыць толькі Іжота. Зрэшты, Іжота таксама мучыцца страшэнна без Трышчана і за плячыма свайго мужа высылае Трышчану любоўныя лісты. Трышчан звяртаецца да караля Марка з просьбай прыслаць да яго Іжоту. Кароль, не падазраючы нічога дрэннага, згаджаецца. Іжота паяўляецца пры Трышчане і сваёй клапатлівасцю ды кахаючым сэрцам лечыць Трышчана. Аповесць канчаецца сцвярджэннем, з якога вынікае, што аўтар не ведае, ці Трышчан жыве ці можа памёр у часе напісання аб ім твора.

Гэта беларуская версія «Аповесці». Заходнееўрапейскія версіі «Аповесці» крыху іншыя. Там гаворыцца аб смерці Трышчана і Ізольды і аб тым, што на іх магіле выраслі дрэвы, якія спляліся галінкамі ў вечным яднанні і вернасці.

Паяўленне «Аповесці пра Баву» і «Аповесці пра Трышчана» ў Беларусі сведчыла аб нарастанні зацікаўлення тагачаснага беларускага чытача свецкай літаратурнай тэматыкай. Героі названых «Аповесцей» не мелі нічога супольнага з аскетычнымі постацямі, выступаючымі ў рэлігійнай літаратуры.

Прыгодніцка-любоўныя творы ўзбуджалі фантазію, клікалі ў далёкія краіны, вучылі кахаць і ненавідзець. Словам — узбагачалі чалавека, расшыралі свет яго мараў і ўяўленняў.

БЕЛАРУСКІЯ КНІГІ

Змяшчаем спісак беларускіх кніг, якія можна набыць у Беластоку ў кнігарні на вуліцы Кілінскага 10.

ЛУЖАНІН Максім. Збор твораў у трох тамах, Мінск 1971, тамы I і II, цана 40 зл. 10 гр.

Максім Лужанін — сучасны беларускі пісьменнік старэйшага пакалення. Літаратурную творчасць ён пачаў у 1925 г. У творах М. Лужаніна адбіліся рэхам велічны подзвіг савецкіх народаў у перабудове грамадства на сацыялістычны шлях развіцця, гераічныя гады ўзброенага змагання з фашысцкімі захопнікамі, пасляваеннае мірнае будаўніцтва.

У томе I змешчаны вершы М. Лужаніна розных год, у томе II — апавяданні вершам і прозай. Трэці том пакуль што не трапіў у нас на кніжныя паліцы.

Гэтае выданне рэкамендуем усім любіцелям беларускай літаратуры, у тым ліку грамадскім і школьным бібліятэкам.

РАДЗІННАЯ ПАЭЗІЯ, Мінск 1971, стар. 784, цана 25 зл 30 гр.

Гэта ўжо другі том звыш дваццацітомнага цыкла беларускага фальклору, які выдае Інстытут мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору Акадэміі навук БССР. У томе змешчана 512 песень і іх варыянтаў. Том рэдагаваў заслужаны беларускі вучоны-гісторык М. Я. Грынблат.

Рэкамендуем усім любіцелям беларускага фальклору, асабліва бібліятэкам, настаўнікам, работнікам культуры, і ўсім тым, хто пачаў камплектаваць гэтае каштоўнае выданне беларускай вуснай народнай творчасці. (мг)

КУТОК ГАСПАДЫНІ
ШТО РАБІЦЬ, КАБ ДОБРА ЗВАРЫЦЬ

ПОНЧЫКІ

Найпрацейшыя і найбольш танныя, але таксама не найгоршыя пончыкі робяць з наступных прадуктаў: 0,5 кг мукі, 3 жаўткі, 3 лыжкі цукру, 3 дэкі дражджэй, лыжка масла ці маргарына, плоская лыжачка солі, сцертая на дробнай тарцы лімонная скурка. Акрамя таго, трэба ўзяць шклянку густога павідла са сліў, вымяшанага з некалькімі кроплямі ромавага алейку, 1 кг смальцу для смажэння і цукровую пудру з ванілінам, якою пасыпаюць гатовыя пончыкі.

Дрожджы распусціць у цёплым малацэ, дадаць лыжачку мукі і лыжачку цукру. Калі падрастуць, дадаць іх да мукі. Дадаць таксама збітыя з цукрам жаўткі і рэшту цёплага малака, а таксама соль і сцертую лімонную скурку. Мясіць цеста (не павінна яно быць занадта густое), дадаючы пазней тлушч. Паставіць цеста ў цяпле, каб падрасло. Пасля браць лыжкай пакрысе цеста (на адзін пончык цеста павінна важыць каля 3 дэкаў — калі ў вас ёсць вага, добра зважыць першы кавалак для арыентацыі), рабіць на руцэ, пасыпанай мукой, невялікія блінчыкі з цеста, класці ў сярэдзіну крыху павідла, залепліваць дакладна і гэтым залепленым бокам класці на чыстай сцірачцы, пасыпанай мукой. Пончыкі павінны яшчэ ў цёплым месцы падрасці, пасля чаго можна іх смажыць, кладучы ў гарачы смалец. Спачатку яны павінны смажыцца пад крышкай, а калі мы іх перавернем — без крышкі. Выняўшы пончыкі з тлушчу, неабходна іх абсушыць і пасыпаць цукровай пудрай з ванілінам. З падазенай прапорцыі выходзіць каля 30 пончыкаў. Можна зрабіць пончыкі больш выквітныя «для гасцей». На 60 дэкаў мукі трэба ўзяць чвэрць літра малака, 5 дэкаў дражджэй, 13 дэкаў масла, 7 дэкаў цукру, штук 8 міндалін, лімонную скурку, 8 жаўткоў і два цэлыя яечкі. Дрожджы развесці ў малацэ з лыжачкай цукру і некалькімі лыжачкамі мукі — хай сабе растуць. Расцерці жаўткі і яечкі з цукрам і маслам на пену і ўліць да дражджэй. Дадаць муку, крыху солі, сцерты міндаль і крыху сцертай лімоннай скуркі. Усё добра вымесіць, а калі крыху падрасце, рабіць маленькія пончыкі рукой, намочанай у муцэ. У сярэдзіну класці вішнёвае варэнне. Гэтыя пончыкі таксама павінны яшчэ падрасці, пасля чаго можна іх смажыць. Закіпяціць кілаграм смальцу і 12 дэкаў маргарыну з кілішкам спірту і ў гэтым смажыць пончыкі. Абсушыўшы іх, яшчэ гарачыя пасыпаць цукровай пудрай. Можна для гэтага выкарыстаць дзяцей, якія з гэтай прычыны будуць вельмі цешыцца.

P.S. Цеста атрымаецца даволі рэдкае, і на сталіцы пончыкі будуць выглядаць як блінчыкі. Падсмажыўшы іх, аднак мы атрымаем пончыкі правільнай формы.

Гаспадыня

СУСТРЭЧА СА ЗБІГНЕВАМ ЖАКЕВІЧАМ

Зноў каштоўная з'ява ў сучаснай польскай літаратуры — каштоўная наяўнасцю ў ёй матываў, пачэрпнутых з жыцця беларускага народа. Сведчаць аб гэтым некаторыя апавяданні гданьскага пісьменніка Збігнева Жакевіча.

Наша сустрэча адбылася ва ўтульна абсталяваным кватэры Жакевіча ў Гданьску — Вжэшчы. Гэта, дарэчы, была ўжо не першая з ім мая сустрэча. Упершыню мы сустрэліся ў 1969 годзе падчас візіту групы мясцовых пісьменнікаў на Гданьскім судна-будаўнічым заводзе імя Леніна, дзе я працую.

Паасобнымі апавяданнямі Жакевіч уводзіць чытачоў у дзіцячую рэчаіснасць, якая бабіць і непаўторнай казачнасцю, і праўдзівасцю перажыванняў уражлівага, дапытлівага хлапчука. Вось гэты перыяд жыцця пісьменніка найбольш мяне зацікавіў. Я ж не сумняваўся ў тым, што ля вытокаў некаторых яго апавяданняў знаходзяцца асабістыя спазнанні.

Дзяцінства правёў пісьменнік у Панізі, недалёка Залесся.

Амаль усюды чуў ён беларускую мову, асабліва ў час гульняў з дзяцьмі навакольных сялян, дый і ў хаце бацькі вельмі часта паслугоўваліся беларускімі прымаўкамі і пагаворкамі. У гады вайны жыў Жакевіч у Маладзечна, а пазней з бацькамі пераехаў у Лянкоўшчыну. Тут, у мясцовай пачатковай школе, Збігнеў пазнаёміўся з творчасцю паасобных беларускіх пісьменнікаў, аб якіх расказваў настаўнік Сергіевіч. З вялікай сардэчнасцю ўспамінае яго Жакевіч. Сергіевіч меў высокую асабістую культуру, шырокія разумовыя гарызонты. З'яўляўся сапраўдным педагогам. Заўважаў кожнага вучня, добра знаў лад яго думак, здольнасці і схільнасці. Асабліва клапаціўся аб тых, якія праяўлялі літаратурныя здольнасці. Менавіта Збігнеў і яго сябра Міхась вылучаліся гэтымі рысамі. Сергіевіч зрабіў іх апорай вучнёўскай тэатральнай трупы, якая выступала з п'есамі беларускіх аўтараў не толькі перад школьнай, але таксама і перад вясковай аўдыторыяй.

— Сергіевіч, — падкрэслівае пісьменнік, — з'яўляўся першым чалавекам, які пазнаёміў мяне з багатай беларускай культурнай спадчынай і выклікаў павагу да яе.

Знаходзячыся нядаўна на Беларусі, Жакевіч наведаў любімага, даўняга настаўніка. Гэта была незабыўная сустрэча! Цікава адзначыць, што Сергіевіч абараняў польскае ўзбярэжжа ад фашысцкіх захопнікаў у 1939 годзе.

У 1969 годзе Жакевіч пабываў у Мінску, дзе сардэчна прымалі яго мясцовыя пісьменнікі, а больш шчыльныя сувязі наладзіліся з Брылем, Караткевічам і Мальдзісам. Пісьменнік паказвае мне эстэтычна выдадзены зборнік апавяданняў польскіх пісьменнікаў «Ад Буга да Одры» з уласнаручнай дэдыкацыяй Брыля Жакевічу.

У зборніку знаходжу, між іншым, апавяданне Жакевіча «Дзень першы і трэці» ў перакладзе А. Мажэйкі. Гэтае самае апавяданне друкаваў ліпнёвы нумар «Маладосці» ад 1969 года. «Дзень першы і трэці» ўяўляе сабою поўнае задушэўнага лірызму апісанне хвалюючых перажыванняў малога хлапчука, яго першых жыццёвых выпрабаванняў і яшчэ няспелых рэфлексій. Тут своеасаблівы клімат дзіцячых гадоў, праведзеных аўтарам на беларускай зямлі, тут цікавыя тыпы людзей, іх радасці і смуткі, іх глыбокая жыццёвая філасофія. Падобнымі рысамі вызначаюцца «Тры пары года», дзе галоўным героем з'яўляецца хлапчук, Жаўтадзюб.

Жакевіч дэбютаваў у 1962 годзе зборнікам апавяданняў «Хлапец з лісіным тварам». У 1967 годзе выходзіць наступны зборнік «Лісце», а ў 1968 годзе аповесць «Род Абачаў». Ва ўсіх гэтых трох кнігах знойдзем моцнае водгулле беларускага перыяду жыцця пісьменніка, знойдзем шмат аўтабіяграфічных накідаў. Варта падкрэсліць, што неўзабаве выйдзе другое выданне «Роду Абачаў».

Як нядаўна паведамляў друк, за ўсю сваю творчасць, а асабліва за аповесць «Род Абачаў» і «Белы гном» Жакевічу была прызнана прэмія «фундацыі Касцельскіх» у Жэневе. Лаўрэатамі «фундацыі Касцельскіх», згодна з яе рэгуламінам, могуць быць польскія пісьменнікі і крытыкі, якія не дасягнулі яшчэ 40 год.

Над чым зараз працуе пісьменнік? Сапраўдным прыемным нечаканасцю для мяне было, калі на гэтае пытанне Жакевіч прачытаў з рукапісу ўрывак новай аповесці «Гэта толькі сон, Данель». Я пачуў сакавітую беларускую мову. Паслугоўваецца ёю Данель — галоўны герой рамана. Заўчасна яшчэ раскрываць аўтарскую задуму гэтай кнігі, якая знаходзіцца ў стадыі паўставання. Адзначу толькі, што беларуская мова спаўняе ў ёй знамянальную функцыю. Служыць пісьменніку як мастацкі сродак, ствараe непаўторны каларыт кнігі, моцна паглыбляе яе ідэйны бок. Трэба яшчэ пачакаць, пакуль выйдзе раман. Вернемся да яго, калі паявіцца на паліцах нашых кнігарняў.

Жакевіч — нястомны чалавек. Яго творчая дзейнасць, якую дапаўняюць шматлікія нарысы, фельетоны, літаратурныя мініяцюры, мяжуе з багатым прафесійнальным жыццём у Гданьскім універсітэце. Тут працуе ад'юнктам на кафедры рускай філалогіі. Заняткі са студэнтамі паглынаюць шмат часу. Жакевіч зараз падрыхтоўваецца да напісання дысертацыі. Прысвечана будзе творчай індывідуальнасці Дастаеўскага.

У часе нашай сустрэчы пісьменнік распытваў пра дзейнасць аддзела БГКТ у Гданьску. Сардэчна прыняў прапанову, каб сустрэцца на аўтарскім вечары з членамі таварыства.

Развітваючыся з пісьменнікам, я быў упэўнены, што дзякуючы яму, маем дачыненне з паслядоўным прадаўжэннем той плыні, якая сведчыць аб жывучасці беларускай стыхіі ў польскай літаратуры.

Мацей Канапацкі

...Каля двух гадоў знаходзіўся я на часова акупіраванай ворагам Днепрапятроўшчыне.

Жыццё даецца адзін раз, і кожны пражыты дзень, нават мінуту нельга паўтарыць. Яны ўсё больш аддаляюцца ад цябе, а ты ад іх. Цяпер, калі я пішу гэтыя радкі, усё больш выразна з вышыні пражытых гадоў бачу нашы памылкі. Ды што цяпер, яшчэ ў разведшколе я не раз лавіў сябе на дзіўным жаданні зноў хоць на кароткі час апынуцца ў Нікалаеўску. Колькі можна было б зрабіць, калі б умеў я хоць дзесятую, сотую долю таго, што даведаўся ў школе. Слабая падрыхтоўка — вось ахілесава пята ў нашай рабоце.

Так, былі і страты, і памылкі, нездарма за аднаго бітага двух нябітых даюць. Многаму навучылі гады падполля. Не губляцца, знаходзіць выхад са, здавалася б, безвыходнага становішча, распазнаваць людзей, кіруючыся правіламі: не ўсё золата, што блішчыць. І верыць людзям.

У гады днепрапятроўскага падполля марудна, часам вельмі дарагой цаной здабываліся тыя крупінкі вопыту, якія так спатрэбіліся мне потым, калі і акалічнасці, і маштабы задач аказаліся іншымі.

У пасляваенным Кіеве я часта сустракаўся з Георгіем Гаўрылавічам Дзяменцьевым, першым сакратаром Днепрапятроўскага абкома партыі. Партыя не раз накіроўвала Георгія Гаўрылавіча на цяжкія ўчасткі. Быў старшынёй аблвыканкома, у апошнія гады, да самай смерці, працаваў у Кіеве, у апараце ЦК.

Георгій Гаўрылавіч — мой хросны па разведшколе.

Было так.

У вызвалены Днепрапятроўск мы дабраліся раніцай на спадарожнай машыне. Дагаралі асобныя будынкі. На вуліцы Карла Лібкнехта, па праспекце Карла Маркса ішлі нейкія дзіўныя машыны. Пад брызентам угадваліся абрысы не то скрынь, не то стваloў. Гэта былі, як я неўзабаве даведаўся, нашы славутыя «Кацюшы».

У парку імя Чкалава пахла дымком, салдацкай кашай. На пажухлай траве, бліжэй да паходных кухань, на плашчпалатках, прытуліўшыся адзін да аднаго і накрыўшыся шынялямі, спалі салдаты. Гарэлі кастры. І водбліскі агню падалі на брудныя, стомленыя, на дзіва знаёмыя, цудоўныя тварьі.

У гэты дзень уцалелыя жыхары і тыя, хто паспеў ужо вярнуцца, сабраліся на праспекце Карла Маркса ля будынка абгарэлага опернага тэатра. Было нас не так густа: штосьці каля трох-чатырох тысяч чалавек. Пад'ехаў «віліс». Побач з вадзіцелем палкоўнік. Гляджу і вачам не веру. Не ўтрымаўся, закрычаў:

— Таварыш Дзяменцьеў, Георгій Гаўрылавіч!

Ён ці не ён? Марыў аб гэтай сустрэчы. Столькі разоў бачыў яе ў сне і на яве, а тут разгубіўся. Але Георгій Гаўрылавіч, схудненьі, памаладзелы, бацам скінуў з плячэй добры дзесятак гадоў, ужо ішоў да мяне:

— Добры дзень, Яўген. Якім чынам? Што ў Петрапаўлаўску? Пасля мітынгу, да мяне, у абком. Не забыў дарогу?

Вечарам я сядзеў у кабінеце першага сакратара Днепрапятроўскага абкома партыі. Гэта па рэкамендацыі Георгія Гаўрылавіча абком пакінуў мяне ў тыле ворага. Яму мне трэба было зрабіць справаздачу за праведзеную работу.

Я расказаў сакратару абкома аб тым, як шукаў рацыю, сувязь з партызанамі, з фронтам, аб сваёй рабоце ў нямецкай фірме «Украйнель».

— Ну, што ж, — сказаў Георгій Гаўрылавіч, калі я закончыў падрабязны расказ, — рыхтуй падрабязную справаздачу. І пачынай выконваць абавязкі. Цяжкавата ў нас з кадрамі. А ў цябе вопыт, вобласць ведаеш. З гэтай мінуты ты наш работнік — інструктар абкома.

Я ўстаў. Георгій Гаўрылавіч агледзеў мяне з ног да галавы. На мне падраная кашуля, пашарпаны пінжак — выгляд няважны.

— Просьбы, пажаданні ёсць?

Я прамаўчаў.

Сакратар усміхнуўся:

— Што без амбіцыі — гэта добра, а без амуніцыі — дрэнна. — Выклікаў ад'ютанта. Праз гадзіну я атрымаў бушлат, кіцель афіцэрскі, бялізну, боты і, што не менш важна, талон на харчаванне ў абкомаўскай сталоўцы...

...Працаваў інструктарам месяцы тры. Займаўся інфармацыяй, ездзіў па вызваленых раёнах вобласці. Разам з загадчыкам аргінструктарскага аддзела Абшчынным падрыхтаваў даклад аб злачынствах нямецкіх акупантаў. Справу было па горла.

Тут да мяне ў абком зачасцілі госці. Мае наведвальнікі ўсё распытвалі пра маю работу ў тыле ворага. Аднойчы спыталі:

— А вы не хацелі б папрацаваць у Львове?

— Дык Львоў жа акупіраван.

— Мы і прапануем вам работу ў акупіраваным Львове. Адным словам, камандзіроўку ў тыл ворага можна прадоўжыць.

— Я многага не ўмею...

— Ведаем. Навучым.

У канцы снежня я выехаў у Маскву. Як было сказана маім таварышам па рабоце, сваякам, «у працяглую службовую камандзіроўку». Толькі Георгію Гаўрылавічу быў вядомы канцавы пункт яе — школа разведчыкаў.

(Працяг будзе)

ТРЫБУНА чытачоў

КОЖЫНА ЗМЯНЯЕ АБЛІЧЧА

Кожына — малая вёска ў Бельскім павеце. Знаходзіцца над рачулкай Локніцай. Некалькі год таму назад не было тут ні электрычнага святла, ні крамы, ні малачарні. На вуліцы, калі ішоў дождж, коні тапіліся ў балоце. Добра, што была блізка рака і балота хутка знікала.

Нядаўна трапіў я ў гэту вёску. Вачам не хочацца верыць, якія тут змены. Вёска электрыфікавана. — Пане, — сказаў адзін селянін, — нават да ўсіх каляністаў падаводзілі святло.

Новая крама і малачарня. Прасторная школа. На вуліцы новы брук, а нават і ходнік. Большасць сялян маюць мураваныя будынкі, а нават і з другім паверхам. На дахах відаць тэлевізійныя антэны. Некалькі гаспадароў у гэтай вёсцы маюць нават свае самаходы. Словам, жывуць па-новаму. Дзень за днём Кожына прыгажэе і змяняе сваё абліччa.

Л. Леанюк

Просьба ў „НІВУ"

Нова рубрыка для нас
Называецца «Парнас».
Што напішам ў сваім часе,
Надрукуйце у «Парнасе».

Думаю, што й дзядзька Квас
Падбярэ умоўны час
І напіша штось для вас,
Каб змясціць у «Парнас».

Можа цётачка Мальвіна
І суседка Міхаліна
Падбяруць таксама час
І пачнуць пісаць ў «Парнас».

Хай тут выкажуцца людзі,
Хто чытаць ахвотна будзе?
Ці не трэба больш пісаць?
Мо «Парнас» ліквідаваць?

Мне сябры вось так сказалі:
Мы б заўсёды пачыталі.
У «Ніве» зацікавіў нас
Асаблівенька «Парнас».

Гэты верш цяпер у вас —
Змесціце яго ў «Парнас»?
Просіць знаны вам хлапчук,
Завецца Мікалай Краўчук.

М. Краўчук,
Патока

АД РЭДАКЦЫІ: Чаму ж не змясціць? Мы ж пісалі, што будзем усё друкаваць, што прышлюць у сваю рубрыку чытачы. Аднак, нам здаецца, вы не дакладна зразумелі наш намер. Рубрыка называецца «Парнасік», а не «Парнас», як вы хочаце нам унушыць. Ніколі нам падобны намер і не сніўся. Сведчыць аб гэтым надпіс пад загалоўкам, у якім мы стараліся ясна выказаць сваю ідэю.

Кансультацыя ЮРЫСТА

ПЫТАННЕ: Ці караны судом на пазбаўленне свабоды з адтэрмінаваннем выканання кары на час пробы пасля заканчэння часу пробы лічыцца караным? Ці пасля заканчэння пробы кара будзе аўтаматычна выцерта і ў якім часе?

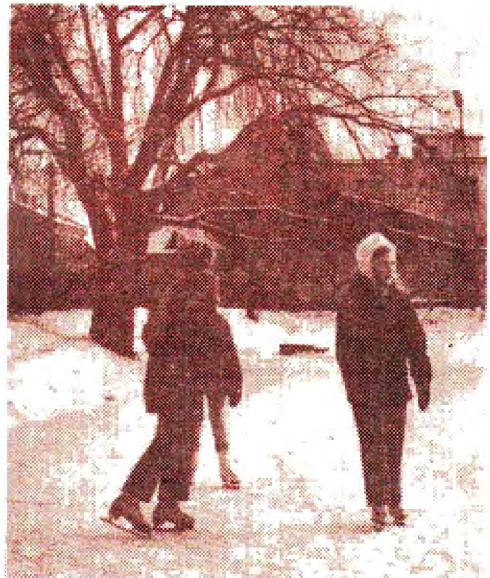
АДКАЗ: Калі прыгавораны на пазбаўленне свабоды з умоўным адтэрмінаваннем кары на час пробы не зробіць у гэтым часе новага злачынства, або сваімі паводзінамі не дасць падставы да таго, каб суд кару прымяніў, у паняцці закона лічыцца такім, як бы і не быў караны. Карта аб яго пакаранні з картатэкі прыгавораных выкідаецца, і на пытанне дзяржаўнай установы, накіраванае да рэестру прыгавораных, які вядзецца пры Міністэрстве справядлівасці, атрымоўваецца адказ, што даная асоба не была карана.

Гэткі факт наступае пасля ўплыву 6 месяцаў ад часу паспяховага заканчэння перыяду пробы. Перыяд пробы лічыцца ад правамоцнасці прыгавору, г.зн. калі прыгавор не быў апеліраваны пасля ўплыву часу, у якім можна было злажыць рэвізійную жалабу, а калі справа праходзіла праз другую інстанцыю — ад даты прыгавору суда рэвізійнай інстанцыі.

«РАКІТА»

Як мы ўжо паведамлялі, выйшла чарговае выданне ГП БГКТ — зборнік вершаў Уладзіміра Гайдука п.з. «Ракіта». Кніжка каштуе 5 злотых і можна яе набыць (або выпісаць за залічэннем паштовым) у ГП БГКТ.

Адначасова інфармуем, што ў ГП БГКТ можна таксама набыць іншыя выданні таварыства, а перш за ўсё «Беларускі каляндар» на 1972 год (15 зл.), новы літаратурны альманах «Белавежа» (20 зл.) і пласцінкі беларускіх народных песень у выкананні Міхася Забэйды-Суміцкага (пласцінкі ў мінулым годзе былі пераацэнены і цяпер замест 50 злотых каштуюць 30 злотых). Адрас ГП БГКТ: ZG BTSK, Białystok, ul. Warszawska 11.

На каньках.

Фота: Я. Цялушэцкі

Дарагое Сэрцайка!

Я закончыла сельскагаспадарчую школу і вярнулася дамоў. Мела я ісці працаваць, але мама мая хоча, каб я засталася дома. А вось чаму. Мяне часта, вельмі часта наведвае хлапец з нашай вёскі. Ён вельмі спадабаўся маёй маме, і яна хацела б, каб я за яго выйшла замуж. Ён, як гаворыць мама, абяцаў маме, што ажэніцца са мной. Але зіма ўжо прайшла, і хоць Грышка прыходзіць да мяне надалей, але аб жаніцьбе нічога мне не кажа. Да мяне перасталі нават прыходзіць дзяўчаты і хлопцы, бо цэлымі днямі і вечарамі праседжвае Грыша. Ды і сам ён не мае куды ісці, бо не мае сяброў (яны ўжо пажаніліся).

Парай мне, Сэрцайка, што рабіць: ці чакаць, пакуль Грыша са мною ажэніцца, ці ізноў пачаць хадзіць да сяброўак на вечарынкі, пакінуць Грышу, а мо ісці далей вучыцца ў тэхнікум, бо вучылася я вельмі добра і маю ахвоту вучыцца далей.

Чакаю хуткай парады.

Таня з Гайнаўшчыны

Таня! Дзіўна цяпер нават чытаецца пісьмо, дзе дзяўчыне кандыдата ў мужы выбірае маці. На шчасце, мінулі тыя часы, і сённяшнія дзяўчаты выбіраюць сабе самі мужоў. А яшчэ дзіўней выглядае тое, што твой Грышка замест таго, каб табе першай сказаць, што хоча з табой ажаніцца, гаварыў гэта тваёй маці, а ты надалей не ведаеш, з якой мэтай ён праседжвае ў цябе днямі і вечарамі, ці таму, што ты яму падабаешся, ці таму, што ён не мае куды падзецца, не мае сяброў. І мне тут цяжка табе трапна адказаць на гэтае пытанне. Таму лепш не сядзі ты ў хаце і не чакай, пакуль Грыша запрапануе табе жаніцьбу, а, калі маеш ахвоту і здольнасці, ідзі далей вучыцца. Тады хутчэй знойдзеш сваё месца ў жыцці.

Жадаю ўсяго найлепшага!
Сэрцайка

ПІСЬМО З ВРОЦЛАВА

Нарадзіўся я ў адной з сялянскіх хат Гайнаўскага павету. З малых год слухаў апавяданні дзеда, які многа зазнаў гора і катаванняў, будучы ў нямецкім лагеры.

Вайсковая служба мне спадабалася, таму і пайшоў вучыцца ў гэтым напрамку. Аднак развітанне з роднай мовай прымушае сумаваць па родных мясцінах. Шкада, што тут няма беларускіх клубаў. У іх чалавек адчуваў бы сябе як дома. Але не аб гэтым хацеў я напісаць. Хачу апісаць мае заўвагі, якія я адчуў, будучы дома ў водпуску.

Па-першае, хачу пахваліць школу з Рыбакоў (Беласт. пав.). Едучы з дзедам на возе, я ўбачыў, што магіла байца, якая была непрыкметнай, была цяпер апраўленай, а найважнейшае — ляжалі на ёй кветкі. У мяне, як і ў майго дзеда, заблішчэлі вочы. Хацелася проста з радасці заплакаць. Аднак гонар на гэта не пазволіў. Даведаўся я ад майго дзеда, што такі добры ўчынак зрабілі вучні рыбацкай школы.

Прыпомніў мне дзед:

— Помніш, Коля, як ты калісьці агароджваў магілу ў «Даліне» з хлопцамі.

— Помню, — адказаў я.

Больш ніхто не адзываўся. Так мы ў глыбокай задуме праехалі некалькі мінут. Я сказаў толькі дзеду, што аднак не забываюць нашых абаронцаў маладыя.

Я яшчэ малады, аднак такія пастулкі мяне цешылі і будуць цешыць. Я цвёрда ўпэўнены, што такія добрыя ўчынкі цэняць старэйшыя людзі, а таксама маладыя, якія разумеюць паняцце «вайна».

Ад усёй душы ад унука і дзеда Салаўя з Рудні жадаем вучням і апекунам рыбацкай школы, а таксама ўсім тым, якія апякуюцца магіламі нязнаных і знаных байцоў, усяго найлепшага, шчасця, здароўя, радасці, поспехаў на штодзень, а таксама жадаем, каб усе іх мары маглі споўніцца ў новым, шчаслівым годзе.

Па-другое, хачу паганіць кандуктара ПКС нр. АО—8749, які не хацеў затрымацца на прыстанку ПКС і забраць адзінокага салдата. Такія пастулкі трэба кляйміць. Машына павінна была хаця б затрымацца і кандуктар павінен спытаць, у чым справа. Ніхто не ведае, якія справы мае чалавек, які едзе ў горад, тым болей вайсковы, які часам прыедзе толькі паглядзець сваіх родных. Павінны інакш паступаць кандуктары ПКС-аў.

Н. Мароз

ЁЛКІ

У БЕЛЬСКУ

22 студзеня ў нашым ліцэі адбылася ёлачная ўрачыстасць. Пачалася яна выступленнем нашага ансамбля, які паўстаў у гэтым годзе. Прыняў ён назву «Рэлякс», а кіраўніком яго з'яўляецца вучань трэцяга класа Анатоль Леўчук. У мастацкай частцы было таксама многа гумарэсак. Пасля мастацкай часткі (заняла яна каля гадзіны часу) вучні разышліся па сваіх класах, дзе атрымалі пачкі і пачастунак, які падрыхтаваў бацькоўскі камітэт. Пасля зноў сабраліся ўсе ў спартыўнай зале на забаве. Хоць і было крыху зацесна,але дзякуючы нашаму добраму (хоць яшчэ вельмі маладому) школьнаму аркестру, а таксама прыемнаму настрою, усе вучні гулялі вясёла.

Янка, Бельскі беларускі ліцэй

У ДУБІЧАХ ЦАРКОЎНЫХ

Кожны год школы арганізуюць для вучняў навагоднія ёлкі. У Дубічах Царкоўных урачыстасць гэта адбылася 22 студзеня ў святліцы. Пачалася яна мастацкай часткай: дзеці спявалі розныя песні, чыталі вершы, выступалі ў скетчах, расказвалі жарты. Галоўным пунктам урачыстасці быў аднак Дзед Мароз, які раздаваў дзецям падарункі. Малодшыя вучні сапраўды былі ўсхваляваны яго постаццю і мовай. Вельмі цяжка было пазнаць у Дзеду Марозе грам. Мікалая Герасімюка, які дасканала сыграў сваю ролю.

Ёлка закончылася школьнай забавай, на акардэоне іграў Янка Рыбак.

М. Панфілюк

На ёлцы ў гарадскім аддзеле БГКТ.

Фота А. Карпюк

Васіль Іванюк, Градочна, Гайнаўскі павет. Вашай справай зацікавіліся. Адказ даем пісьмова.

Саўка. Коматаўскім парадкам зацікавіўся цэнтр АБС. Неўзабаве ён вашу карэспандэнцыю абнародуе. Чакаем наступных лістаў ад вас.

КІНО

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Кляшчэлі

„Nauczyciel z przedmieścia" (angielski), 15—16, „Cyrk bez granic" (rumuński), 17—18, „Romantyczni" (polski), 19—20.

Нараўка

„Na torze czeka morderca" (czeski), „Przeciw Wranglowi" (radz.), 16—20.

Нарва

„Straszliwe skutki awarii telewizora" (czeski), „Los Golfos" (hiszpański), 16—20.

Чыжы

„Niezawodni przyjaciele" (radz.), „Spotkanie w „Bajce" (polski), 16—20.

Дубічы Царкоўныя

„Pejzaż z bahaterem" (polski), „Świeć moja gwiazdo" (radz.), 16—20.

Арэшкава

„Kto wierzy w bociany" (polski), „Niewolnicy" (USA), 19—20.

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Боцькі

„Effi Briest" (NRD), „Kardiogram" (polski), 16—20.

Орля

„Mały" (polski), „Lokis" (polski), 16—20.

Райск

„Czerwony namiot" (radz.), 16—20.

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Нурэц

„Słońce obcego nieba" (jugosł.), 15—16. „Martwa fala" (polski), 17—18, „Pożądanie zwane Anadą" (czeski), 19—20.

Мельнік

„Czarne skrzydła" (polski), 15—16, „Zielone smugi" (radz.), 17—18, „Kaszabe" (polski), 19—20.

Мілейчыцы

„Na Rusi" (radz.), 15—16. „Zbrodniarz, który ukradł zbrodnię" (polski), 17—18, „Kapitan Korda" (czeski), 19—20.

ДУБРОЎСКІ ПАВЕТ

Сухаволя

„Perła w koronie" (polski), „Film o miłości" (radz.), 16—20.

Новы Двор

„Rezydent wywiadu" (radz.), 16—20.

Ніва

Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. Telefony: red. naczelny 2-10-33, centrala 2-32-41 do 45. Warunki prenumeraty: miesięcznie — 2,40 zł, kwartalnie — 7,20 zł, półrocznie — 14,40 zł, rocznie — 28,80 zł. Prenumeratę przyjmują wrzystkie placówki pocztowe i listonosze. Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPiK „Ruch" Nr 102-7-161 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma. Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje — Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23. Nr konta PKO 1-6-100024. Zamówienia z krajów europejskich jak i zamorskich należy kierować pod adresem Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23.

BZGraf. Nakład 7216 E-3

Ядвіга Руткоўская

Чалавеку трэба дапамагчы

— Маё шанаванне пану дырэктару! — начальнік аддзела кадраў сеў перад дырэктарскім сталом з пахмурнай усмешкай на твары.

— Ну, што новага?

— Новага? Нічога. Зноў Кавальскі.

Дырэктар скамячыў і выкінуў у кошык для смецця пачаты загад, які, магчыма, унёс бы істотныя змены ў штатны расклад яго ўстановы.

— Зноў?

— На жаль, пан дырэктар.

— Але ж Кавальскі даваў чэснае слова!

— Цяпер таксама даў.

— Нечувана! Паверылі, пакрылі растрату, а ён...

— ...працуе. Не сказаць, каб шкоды шмат робіць. Толькі вось недастача.

— Не магу больш цярпець гэтага!

— Недастача — чалавечая слабасць. Пану дырэктару гэта добра вядома.

— Але ж не кожны квартал!

— Пан дырэктар мае рацыю. Перабаршчыў Кавальскі.

— Скажыце лепш, што цяпер рабіць?

— Таму і прыйшоў да пана дырэктара. Дырэктарская галава — не мая.

— Ці не лічыце вы, што я пакрыю яго недастачу з асабістага фонду?

— Ну, што вы? Божа барані!

— Кавальскі павінен панесці пакаранне!

— Жонка! — усклікнуў начальнік аддзела кадраў. — І двое дзяцей. Яны ні ў чым не вінаватыя.

— Якая жонка? Тая, што была на ёлцы? Бландзінка з чорнымі вачыма ў зялёнай сукенцы? З радзімкай на шыі?

— Так, так. З радзімкай.

— А апранаецца, як жонка звычайнага прадаўца.

— Вось, вось. Трэба зразумець яго становішча, пан дырэктар.

— Та-а-к... Фатальная гісторыя!

— Нават сэрца шчыміць. Дзеці. Двое. І жонка. З радзімкай, пан дырэктар.

— Можа, Кавальскі наступова выплаціць? З зарплаты?

— Пан дырэктар, калі ён выплаціць такую суму?

— Ну што ж рабіць?.. Давядзецца павысіць яму зарплату.

— *Я сапраўды тады прыйшла толькі таму, каб пацалаваць цябе на развітанне!*

КАЛІ БУДЗЕ

Кастусь звоніць у кантору свайго сябра Міхася. Але на тэлефоннай станцыі пераблыталі нумар. Калі паднялі трубку, Кастусь спытаў:

— Міхась ужо прыйшоў?

— Не, яшчэ няма.

— А калі ён будзе?

— Я не ведаю. Мо, праз пару дзён, а мо, праз месяц або нават праз некалькі гадоў.

— Што?! Слухайце, з кім я гавару?

— Са старажам магільніка.

ХУТКАЯ

Адна жанчына, здаравенная і энергічная, прыходзіць да адваката, каб абмеркаваць справу пра развод. Спасылаецца на тое, што муж пабіў яе.

— А ён папрасіў прабачэння? — пытае адвакат.

— Не. Хуткая дапамога забрала яго яшчэ да таго, пакуль ён апрытомнеў.

НІЎКА

Без слоў.

ПАМЫЛКА

— Скажыце, ці гэта не вас я сустрэў у мінулым годзе ў Мілане?

— Не, я ніколі не быў у Мілане.

— Выбачайце. Справа ў тым, што я таксама ніколі не быў там. Значыць, гутарка датычыць двух іншых асоб.

СУПАЛІ НАМЕРЫ

Міхась, праходзячы каля рэстарана, бачыць, як яго сябра Кастусь вылятае за дзверы і расцягваецца на зямлі. Памагаючы яму ўстаць, Міхась спачувальна пытае:

— Цябе выкінулі?

— А, ерунда! — цяжка варухаючы языком, адказвае Кастусь. — Я якраз збіраўся выходзіць...

ЯК У ТРАМВАІ

Сустрэліся два злодзеі.

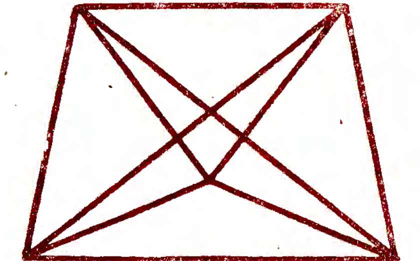
— Як справы? — пытае адзін.

— Як у трамваі! — адказвае другі.

— Як гэта?

— А так — адны выходзяць, а другія сядаюць...

Галаваломка

Колькі трохвугольнікаў у гэтай фігуры?

Адказ на заданне з папярэдняга нумара: 25.

НОВЫ

— У вашага мужа новы касцюм?

— Не. Гэта мой новы муж.

Аўсяны кісель

Занядужала старая,
Стогне, квокча на баку:
— Ох, дзядуля, паміраю...
Дай хутчэй мне кісяльку!
Не з чарніц,
Не з брусніц,
Не з малін,
Не з журавін —
Падавай, дзядок каханы,
Мне на печ кісель аўсяны.

Дзедка з бабкай не
справчаўся:
Добра ён папрацаваў,
Ураджаю дачакаўся
І авёс касіць пачаў.
Падсушыў,
Змалаціў,
Мех адзін
Завёз на млын,
Прасяваў муку старанна,
Гатаваў кісель аўсяны.

Гэй ты, бабка, адгукніся,
Пачакай, не памірай!
Бяры лыжку, бяры міску —
Кісялю ты паспытай!
Не з чарніц,
Не з брусніц,
Не з малін,
Не з журавін —
Смакавіты ён, духмяны,
З малаком кісель аўсяны!

Кісялю бабуля з'ела
І зусім паздаравела, —
Во!

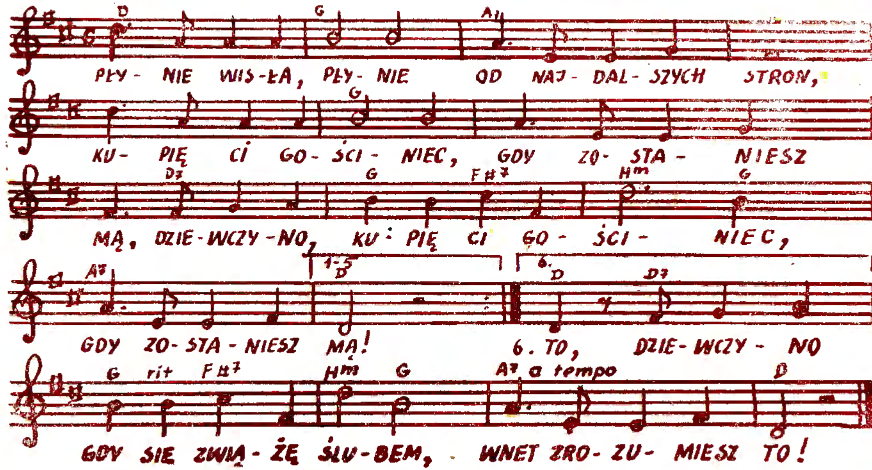
Эдуард Валасевіч

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе вучаніц пачатковай школы ў Навакорніне Надзі Кандрацюк і Галі Вашчэнка змяшчаем песню:

OBIETNICE

Słowa: Jadwiga Urbanowicz **muzyka: Andrzej Zawadzki**

Płynie Wisła, płynie
od najdalszych stron,
kupię ci gościniec,
gdy zostaniesz mą,
dziewczyno,
kupię ci gościniec,
gdy zostaniesz mą!

Na zielonej wierzbie
rosną gruszki dwie,
zerwę je dla ciebie,
gdy pokochasz mnie,
dziewczyno,
zerwę je dla ciebie,
gdy pokochasz mnie!

Błyszczy fala w rzece,
na dnie złoty piach,
z piasku bicz ukręcę,
gdy mi powiesz „tak",
dziewczyno,
z piasku bicz ukręcę,
gdy mi powiesz „tak"!
Świsnę złotym batem
i pojadę w świat,
sprzęgnę cztery wiatry,
gdy mi serce dasz,
dziewczyno,
sprzęgnę cztery wiatry,
gdy mi serce dasz!

Ale ty mnie nie chcesz,
nie chcesz nawet znać,
pewnie zamiast serca
zwykły kamień masz,
dziewczyno,
pewnie zamiast serca
zwykły kamień masz!

Inna mnie polubi
bez obietnic, bo
lepszy w garści wróbel
niż gołąbków sto
na dachu.
Gdy się zwiążę ślubem,
wnet zrozumiesz to,
dziewczyno,
gdy się zwiążę ślubem,
wnet zrozumiesz to!

— *Прышліце тэлемайстра: на экране ўсё круціцца!*

ПРЫКМЕТЫ

Лекар пасля агляду пацыенткі гаворыць ёй:

— У вас галаўныя болі, жалудак не ў парадку, высокі крывяны ціск. Выбачайце, колькі вам год?

— Дваццаць дзевяць!

— І значная страта памяці, — дабавіў лекар.

МЕТЭАРОЛАГ

Сын пытае бацьку — метэаролага:

— Тата, а твае прагнозы заўсёды збываюцца?

— Заўсёды. Толькі даты не заўсёды супадаюць!..

НАША БЯРЭ

У хату ўбег хлапчук гадоў дзесяці. Твар у сіняках, нагавіцы і кашуля парваныя.

— Ура, мама, наша бярэ!

— О Божа, а дзе ж Пятрусь?

— Петруся яшчэ б'юць.

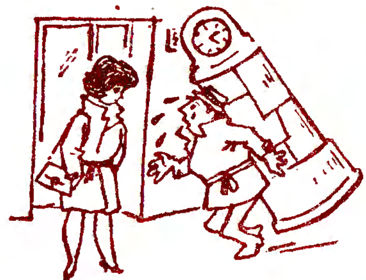
Гумар з барадою

КАБЫЛА ВІНАВАТА

Маладая пані пытае рамізніка:

— Вы што, сапраўды не можаце хутчэй ехаць?

— Я мог бы, — адказвае той. — Але кабыла застанецца ззаду.

— *Вось доказ, што я цябе чакаў там, дзе мы дамовіліся.*

Курёзы

КАЗЁЛ-МАСТАЦТВАЗНАЎЦА

На сельскагаспадарчай выстаўцы ў канадскім горадку Парыж экспанаваліся творы мясцовых мастакоў-пейзажыстаў. Некаторыя карціны аказаліся настолькі ўдалымі, што яны ўдастоіліся найвышэйшай ацэнкі, выказанай, праўда, трохі незвычайна. Чатыры карціны з малюнкам луга, пакрытага сакавітай зялёнай травой і яркімі кветкамі... былі да рэшты з'едзены пляменным казлом, які таксама экспанаваўся на гэтай выстаўцы. Члены журы, не маючы магчымасці скласці ўласнае ўражанне аб гэтых палотнах, прыйшлі да аднадушнага рашэння, што ім застаецца толькі далучыцца да думкі казла, які выбраў менавіта гэтыя карціны. Ім і была прысуджана найвышэйшая ацэнка.

БАЛЕЛЬШЧЫК

Трое англічан, знаходзячыся ў кастрычніку ў Швейцарыі, аграбілі ў Базелі ювелірны магазін. Аднак аперацыя гэта была праведзена настолькі няўдала, што паліцыя злавіла двух грабежнікаў на месцы злачынства. Трэцяму ўдалося ўцячы, і ён паспяшаўся вярнуцца ў Англію. Там ён даведаўся, што футбольная каманда «Арсенал», за якую ён даўно і горача «балеў», гуляе 20 кастрычніка ў Цюрыху з таматнім клубам «Гросхопер». Сэрца балельшчыка не вытрымала і ён зноў адправіўся ў Швейцарыю. Атрымаць асалоду ад матча яму ўдалося. Але, калі ў аэрапорце ён садзіўся ў самалёт, каб вярнуцца дадому, яго апазналі, арыштавалі і адправілі ў базельскую турму.

КЛУБ ДВАЙНІКОЎ У НЬЮ-ЁРКУ

Членам гэтага клуба можа стаць толькі той, хто вонкава вельмі падобны на якуюнебудзь вядомую асобу.

У клубе ёсць 11 Эйзенхаўэраў і 7 Чэрчыляў.

Не кажыце пра сябе дрэнна — іншыя гэта зробяць лепш.